Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
География және табиғатты пайдалану факультеті
Рекреациялық география және туризм кафедрасы

Дәріс 5

Жаһандық дистрибуция жүйелері және олардың жұмыс принципі

Қонақ үй және туристік бизнестегі ақпараттық технологиялар

ДӘРІСКЕР

Елдар Нұрұлы

Аға оқытушы, аға ғылыми қызметкер, PhD Candidate



1953 жыл: ұшақтағы бір әңгімеден әлемдік брондау жүйесі туды

1953

American Airlines басшысы мен IBM өкілі ұшақта танысып, брондауды компьютерге көшіру идеясын талқылайды

1964

SABRE — әлемдегі алғашқы толық жұмыс істейтін компьютерлік брондау жүйесі

400+

әуе компаниясы бүгін Sabre Agency Workspace арқылы сатылады

Сұрақ: Алматыдағы агенттің Sabre-інде неге «жүйелік уақыт» — АҚШ-тағы Талса қаласының уақыты? Жауабы — 2-бөлімде

Дереккөздер: [1], [8]

Скриншот: Sabre оқу материалдары — Талса (TUL), Оклахома

Дәрістің негізгі сұрағы



Турагент бір экраннан бүкіл әлемдегі рейстерді қалай көреді және брондайды — және бұл үшін Sabre-де нені білу керек?

Жүйе

GDS кімді кіммен байланыстырады және кім төлейді

Интерфейс

Sabre экраны қалай құрылған, қалай сұрау жібереміз

Брондау

PNR-дің міндетті бес элементі және оны сақтау

Жоспар: бес бөлім, төрт интерактив, бес тапсырма

1	**GDS: анықтамасы, тарихы, нарығы және NDC**	4–22 мин
2	**Sabre Agency Workspace: кіру, интерфейс, құралдар**	22–45 мин
	**Үзіліс**	45–55 мин
3	**Анықтамалық сұраулар: кесте, орындар, FLIFO, MCT**	55–68 мин
4	**PNR: міндетті бес элемент және сақтау**	68–88 мин
5	**Балалар, сәбилер, брондауды іздеу**	88–95 мин
	**Қорытынды, оқуға ұсыныс, дереккөздер**	95–100 мин

Дәрістен кейін сіз…

- GDS, CRS және NDC айырмасын түсіндіріп, нарықтағы үш ірі жүйені атай аласыз
- Sabre Agency Workspace экранының элементтерін және екі режимін ажырата аласыз
- Кесте мен орындардың бар-жоғы экранын сұрап, рейс туралы ақпаратты оқи аласыз
- PNR-дің міндетті бес элементін енгізіп, брондауды сақтай және аша аласыз
- Бала (CHD) мен сәбиді (INF) брондаудың ерекшеліктерін түсіндіре аласыз

Қысқартулар: CRS — Computer Reservation System (әуе компаниясының брондау жүйесі); NDC — New Distribution Capability (IATA стандарты); CHD — бала; INF — сәби

01

Жаһандық дистрибуция жүйелері

GDS деген не, ол қалай пайда болды және неге өзгеріп жатыр

Иллюстрация: Sabre оқу материалдары

GDS — жеткізушілер мен сатушыларды бір экранда тоғыстыратын желі

GDS (жаһандық дистрибуция жүйесі) — әуе компанияларын, қонақ үйлерді, көлік жалдау компанияларын турагенттермен нақты уақыттағы қолжетімділік бойынша байланыстыратын компьютерлік желі. GDS-тің өзінде орын «қоры» жоқ: ол сұрауды жеткізушінің жүйесіне жібереді.



CRS — әуе компаниясының өз брондау жүйесін өзі пайдаланады; GDS — агент көптеген жеткізушіні бір жерден брондайды. OTA — Online Travel Agency

Дереккөз: [2]

GDS қалай жұмыс істейді: сұраудан билетке дейін алты қадам



Бүгін үйренеміз: 1–5 қадамдар
кесте, орындар, PNR, сақтау

Кейінгі тақырыптар: 6-қадам
тариф, билет, қайтару, айырбастау

Дереккөздер: [2], [8]

Тарих: компьютерлік брондаудан жаһандық платформаларға дейін

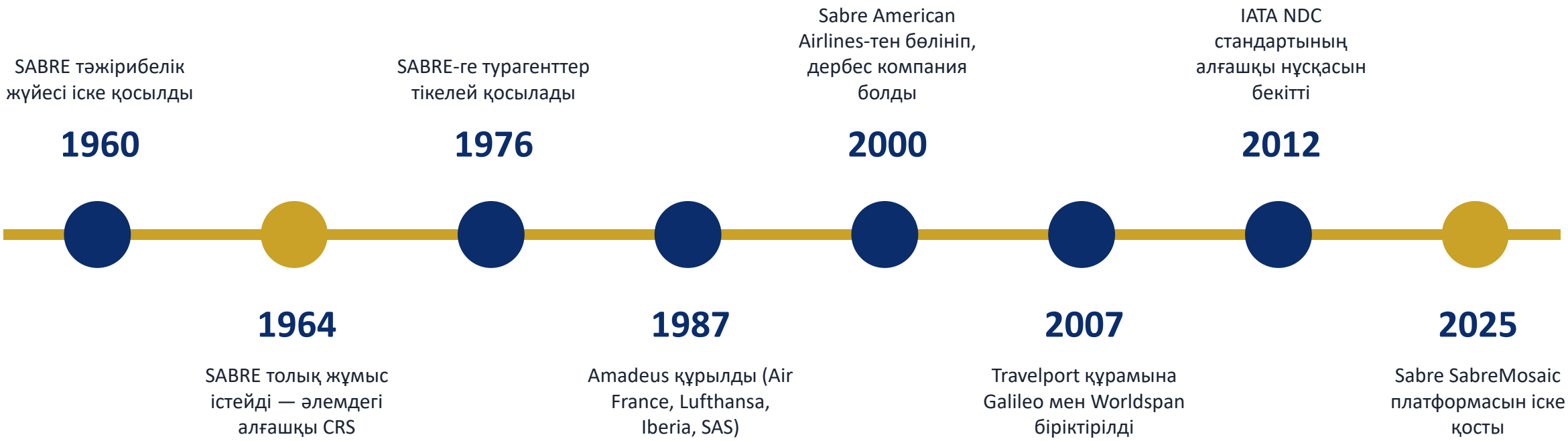

Логика: бір әуе компаниясының ішкі жүйесі → агенттер желісі → көп жеткізушілі нарық

Дереккөздер: [1], [3], [5], [6]

Нарықтағы үш ірі GDS: Amadeus, Sabre, Travelport

≈ 40 %

Amadeus

Мадрид; 1987 жылы еуропалық әуе компаниялары құрды

≈ 30 %

Sabre

Саутлейк, Техас; 1960 жылдардағы SABRE-ден тараған

15–20 %

Travelport

Galileo, Worldspan, Apollo брендтері

Аймақтық жүйелер де бар

Мысалы, Қытайдағы TravelSky. Бірақ халықаралық агенттіктердің негізгі жұмысы — үш ірі жүйеде.

Сыни ескерту

Үлестер — 2025 жылғы салалық бағалау; мақала деректердің шығу көзін көрсетпейді. Әр зерттеу басқаша өлшейді (брондау, сегмент, табыс).

Дереккөздер: [2], [3], [4]

Бизнес-модель: GDS-ке кім төлейді?

Жеткізушілер

әуе компаниялары мен қонақ үйлер әр брондау үшін GDS-ке алым төлейді

Агенттіктер

жүйеге жазылу, құралдар; брондау көлеміне қарай ынталандыру алуы мүмкін

Қосымша табыс

аналитика, жарнама, маркетингтік құралдар, контент тарату

ПАЙДАСЫ

- агент бір экраннан жүздеген жеткізушіні салыстырады
- жеткізуші мыңдаған агенттікке бірден қолжетімді болады

ҚАЙШЫЛЫҚ

- әуе компаниялары үшін алым — шығын; олар тікелей сатуға ұмтылады
- ескі хабарлама форматы жаңа «өнімдерді» (орын, багаж) нашар көрсетеді

Осы шиеленіс NDC-нің пайда болуына әкелді →

Дереккөздер: [2], [5]

Sabre Agency Workspace арқылы не сатылады



400+

әуе компаниясы



300+

қонақ үй желісі



≈ 40

көлік жалдау компаниясы



Т/ж

теміржол билеттері және басқа қызметтер

Қонақ үй үшін маңызы: GDS — корпоративтік және іскерлік саяхатшыларға жетудің арнасы. Агент әуе билетімен бірге нөмірді де бір PNR-ге қосып брондай алады

Дереккөздер: [7], [8]. 2025 жылы Sabre қонақ үйлерге арналған бағдарламалық бөлімін (Hospitality Solutions) TPG-ге сатты; GDS арқылы нөмір сату жалғасады.
Иконкалар — Sabre оқу материалдарынан

NDC және SabreMosaic: GDS жаңа стандартқа бейімделуде

Ескі тәсіл: EDIFACT

- ондаған жыл бұрынғы мәтіндік формат
- сурет, бейне, «пакеттер» жоқ
- тариф пен қосымша қызметті икемді ұсыну қиын

Жаңа тәсіл: NDC (IATA, 2012)

- XML негізіндегі ашық стандарт, бағдарлама емес
- бай контент: орын, багаж, сервис фотосымен
- ұсыныс (offer) пен тапсырыс (order) басқаруы

sabre mosaic® MARKETPLACE

SabreMosaic (2025): бұлттағы бір «нарық» — 38 NDC әуе компаниясы, 150+ лоукостер, 2 млн+ тұру орны, 70+ көлік және теміржол жеткізушісі; таңдауды ЖИ ұсынады

Сыни көзқарас: GDS «жоғалмайды», бірақ енді контенттің жалғыз көзі емес

Дереккөздер: [5], [6], [8]. Логотип — Sabre оқу материалдарынан

1-интерактив. GDS, CRS әлде NDC?

1	Әуе компаниясы өз рейстерінің орындарын сақтайтын ішкі жүйе	GDS / CRS / NDC
2	Турагент бір экраннан бірнеше әуе компаниясын салыстырып брондайды	GDS / CRS / NDC
3	Әуе компаниясы орын таңдауды фотосымен және бағасымен XML арқылы ұсынады	GDS / CRS / NDC
4	Әр брондау үшін жеткізушіден алым алатын делдал желі	GDS / CRS / NDC
5	Деректер алмасу стандарты, бағдарлама немесе дерекқор емес	GDS / CRS / NDC

Әр сөйлемге бір жауап: GDS, CRS немесе NDC. 20 секунд

1-интерактив: жауаптары

1. Әуе компаниясының ішкі жүйесі	**CRS**	Орындар «қоры» жеткізушінің жүйесінде сақталады
2. Бір экраннан салыстыру	**GDS**	Агент көптеген жеткізушіге бір жерден қол жеткізеді
3. Фотосы бар орын таңдау	**NDC**	XML арқылы бай контент — NDC-нің басты мүмкіндігі
4. Әр брондау үшін алым	**GDS**	GDS-тің бизнес-моделі: жеткізуші төлейді
5. Стандарт, бағдарлама емес	**NDC**	NDC — деректер алмасу стандарты

02

Sabre Agency Workspace

Кіру, интерфейс, кірістірілген құралдар және қолдау қызметі

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Sabre: атауы — қысқарту, бүгін — модульдік платформа

Semi-**A**utomated **B**usiness **R**esearch **E**nvironment

жартылай автоматтандырылған коммерциялық іздеу жүйесі

Intelligent

ЖИ тұтынушы мінез-құлқынан үздіксіз үйренеді

Modular

әуе компаниялары үшін коммерциялық және техникалық икемділік

Open

бұрынғы нұсқалармен үйлесімділік, енгізу жылдамдығы

Flexible

әуе компаниясы өз дамуын өзі басқарады

Курста біз агенттің жұмыс орнын үйренеміз: Sabre Agency Workspace (бұрынғы атауы Sabre Red 360)

Дереккөз: [8]. Логотип — Sabre оқу материалдарынан

Жүйеге кіру: үш дерек — EPR, құпиясөз, PCC

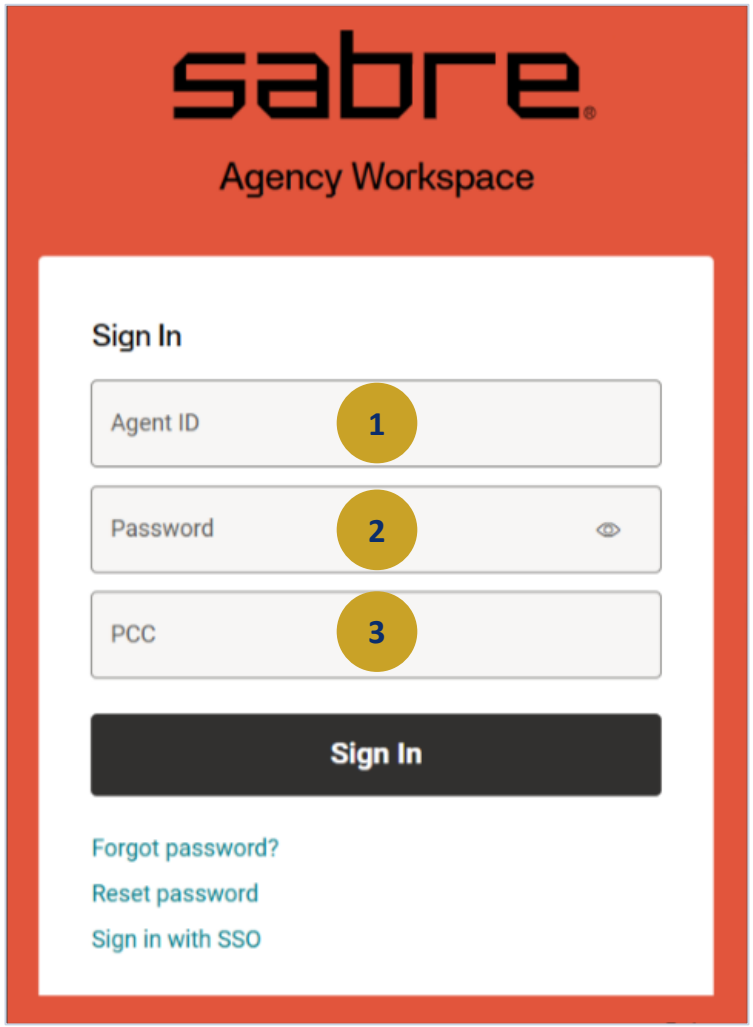

Оқу терминалын іске қосу

Google Chrome → **srw.cert.sabre.com** (оқу ортасы)

1. **Agent ID** — агенттің есептік жазбасының нөмірі (EPR)
2. **Password** — құпиясөз
3. **PCC** — агенттік (кеңсе) коды

Кіру деректерін ешкімге бермеңіз: жүйеде әр әрекет сіздің EPR-іңізбен жазылады

Sabre терминдері: PCC, EPR, LNIATA

PCC

Pseudo City Code

Sabre жүйесіндегі агенттік (кеңсе) коды. Мысалы: 02BA

EPR

Employee Profile Record

агенттің есептік жазбасы: кім жұмыс істеп отыр

LNIATA

Line Number Interchange
Address Terminal Address

компьютердің немесе принтердің терминалдық мекенжайы

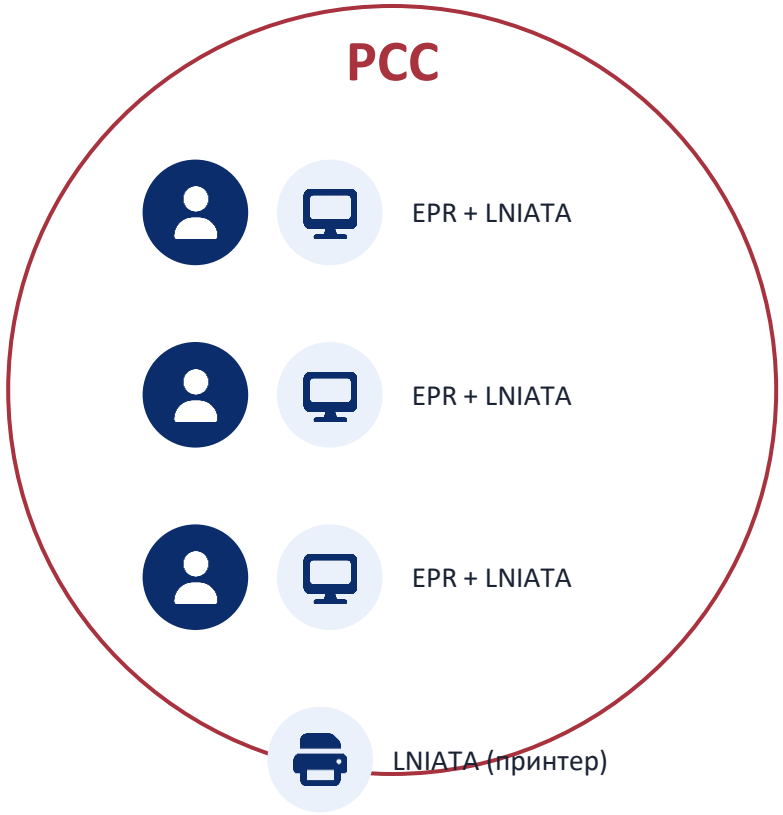

Бір PCC ішінде бірнеше агент (EPR) әртүрлі компьютерлерден (LNIATA) жұмыс істейді

Дереккөз: [8]

Sabre Agency Workspace экраны: алты негізгі аймақ

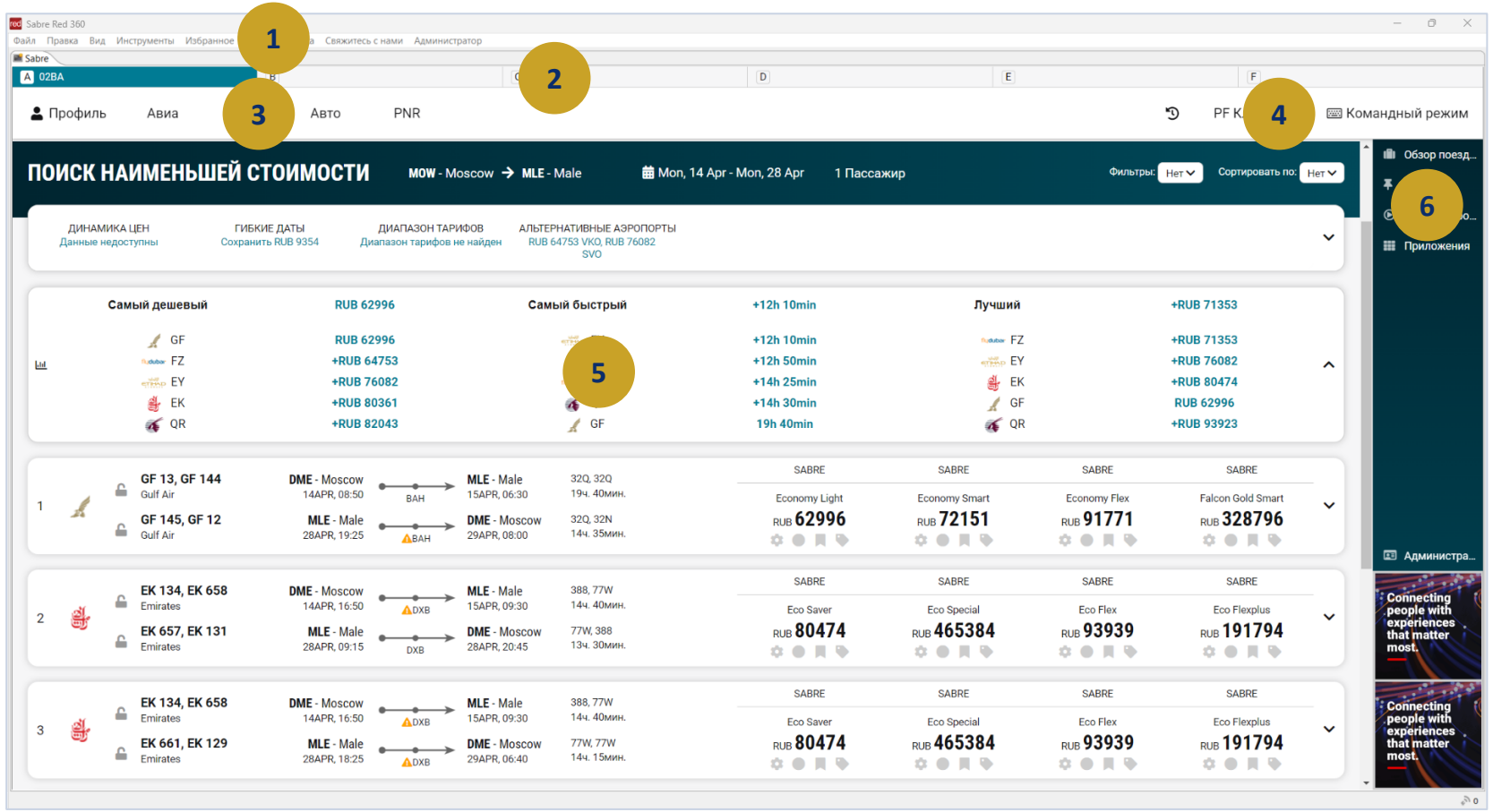

1. Мәзір: Файл, Вид, Инструменты, Справка…
2. Алты жұмыс аймағы A–F
3. Қойындылар: Профиль, Авиа, Отель, Авто, PNR
4. PF пернелер, пәрмендер тарихы, режим ауыстыру
5. Жүйенің жауабы (мұнда — ең арзан тарифтерді іздеу)
6. «Обзор поездки» панелі және қосымшалар

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Интерфейстің екі түрі: классикалық және графикалық

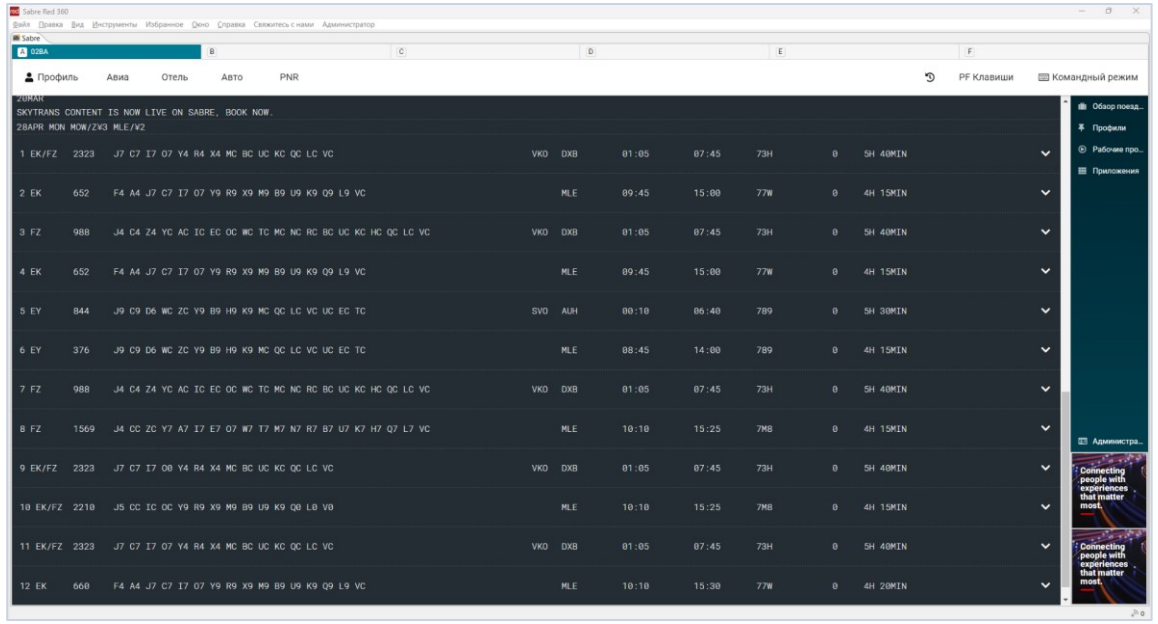

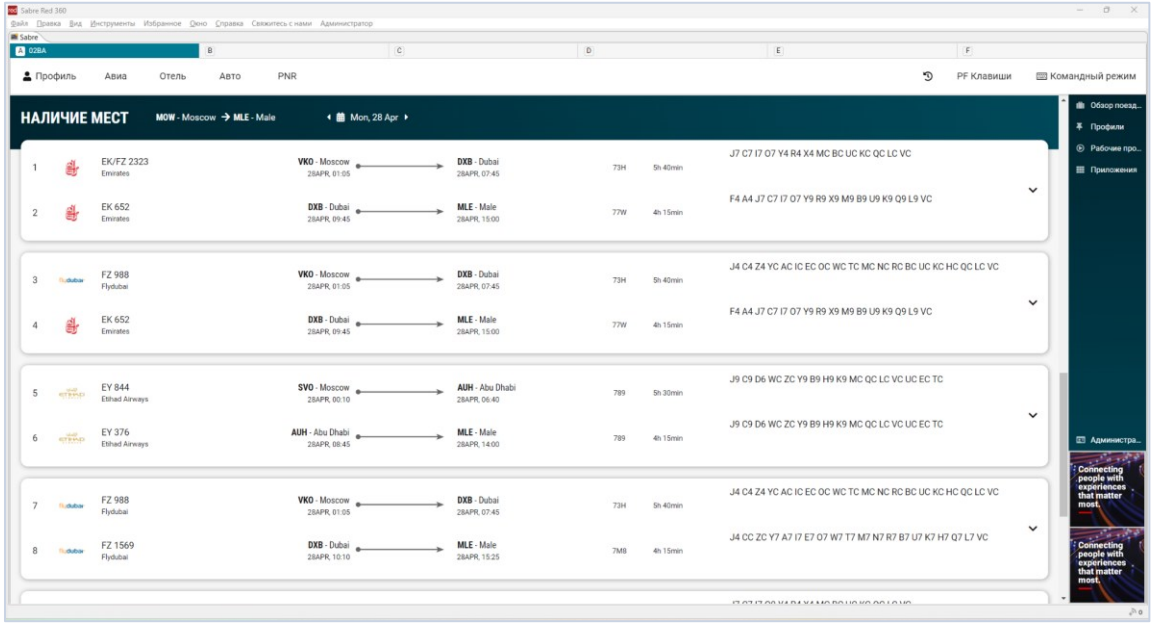

Классикалық: мәтіндік жауап, «қара экран»

Графикалық: кесте, батырмалар, иконкалар

Ауыстыру: «Инструменты» мәзірі → «Параметры». Бұл — жауаптың қалай көрінетіні

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

1-тапсырма. Интерфейс түрін графикалыққа ауыстырыңыз

Тапсырма

- «Инструменты» мәзірін ашыңыз
- «Параметры» бөліміне өтіңіз
- Интерфейс түрін «Графический» деп таңдаңыз
- Сақтап, кез келген сұрау жіберіп, нәтижесін салыстырыңыз



Кеңес: баптаулар терезесінде сол жақтағы «Общие» бөлімінен бастаңыз

Шешімі — келесі слайдта

1-тапсырманың шешімі: «Инструменты» → «Параметры» → «Графический»

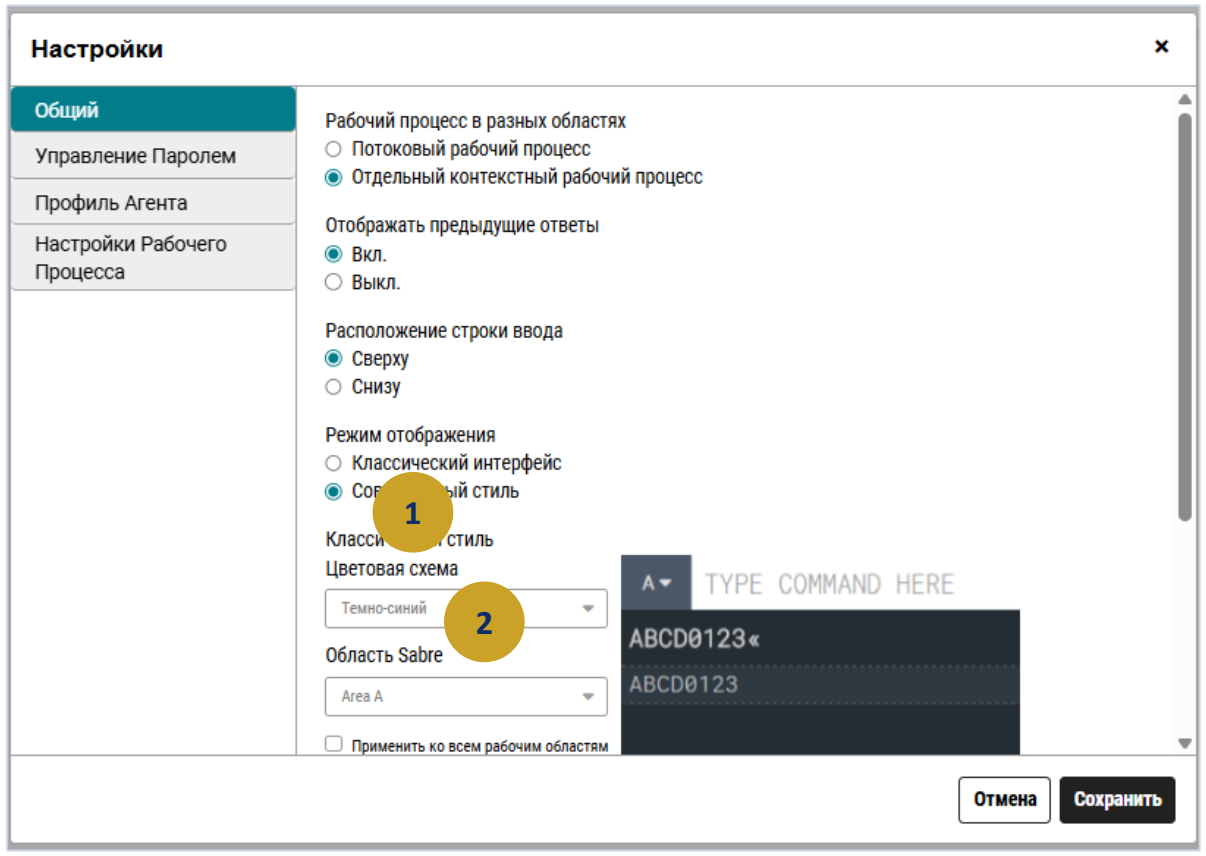

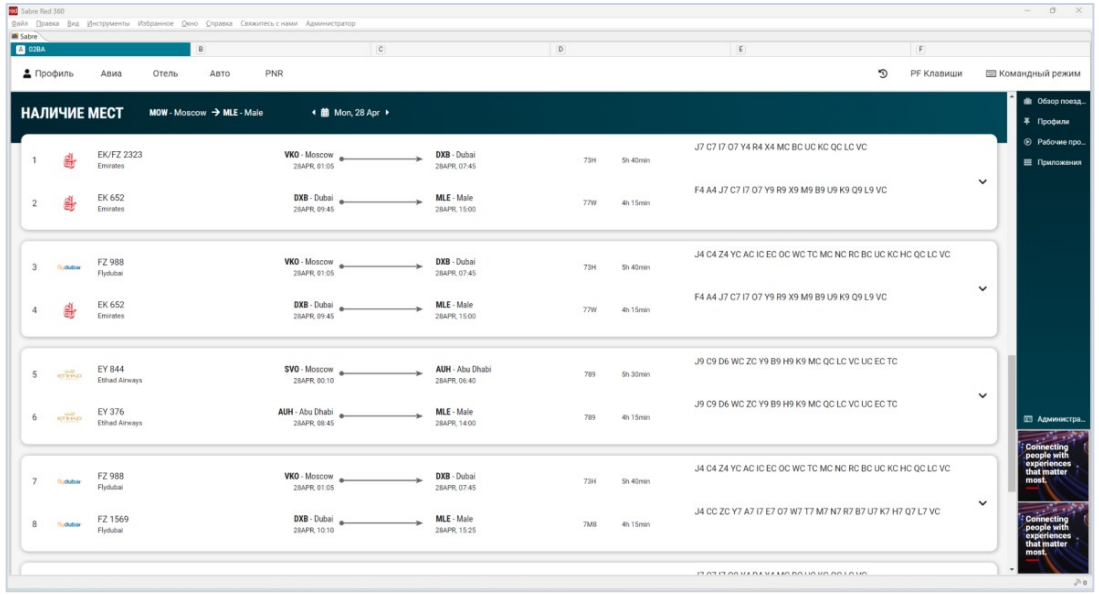

1 «Режим отображения» — интерфейс түрі

2 «Современный стиль» = графикалық

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Сұрау жіберудің екі режимі: командалық және графикалық

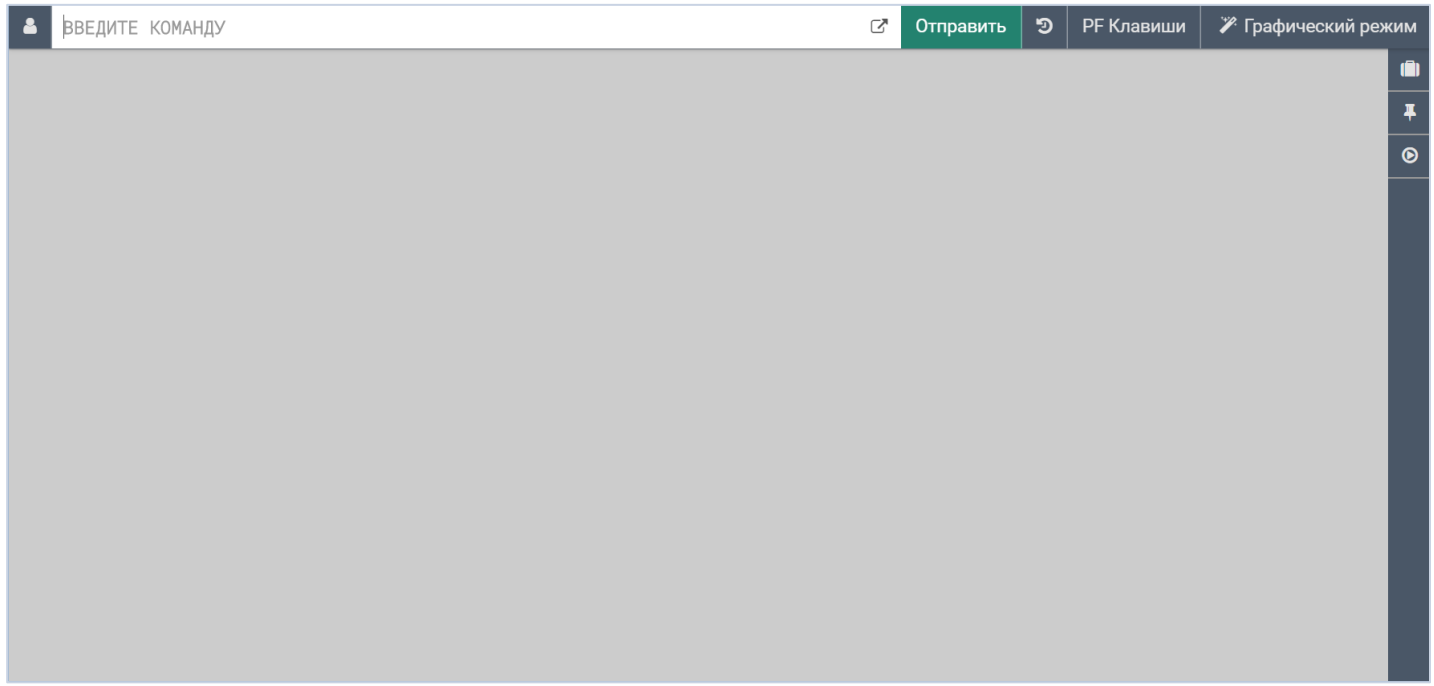

Командалық режим

сұрау пәрмен (формат) арқылы; ұзын пәрмендерді жеке терезеде теру ыңғайлы

Графикалық режим

форма толтырамыз; пәрмен мен кодтарды білу міндетті емес

Шатастырмаңыз! Режим — сұрауды **қалай жібересіз** (батырмамен ауысады).
Интерфейс түрі — жауаптың **қалай көрінеді** (тек «Параметры» арқылы ауысады).

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Алты жұмыс аймағы — алты тәуелсіз Sabre экраны

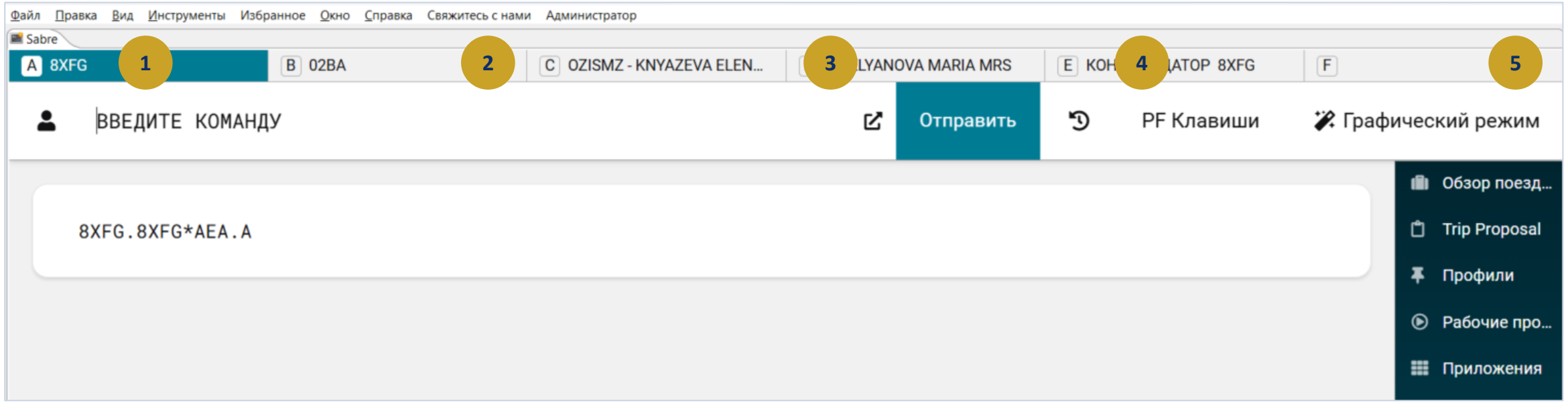

1. белсенді аймақ: ағымдағы PCC коды
2. басқа кеңсеге өткенде PCC өзгереді
3. PNR жасалып жатыр: бірінші жолаушының аты
4. PNR сақталған: брондау нөмірі мен аты
5. белсенді емес аймақта PCC көрінбейді

Тақырыпты басып, аймаққа тұрақты атау беруге болады

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Кірістірілген құралдар: жазба аймағы және жазба блокноты

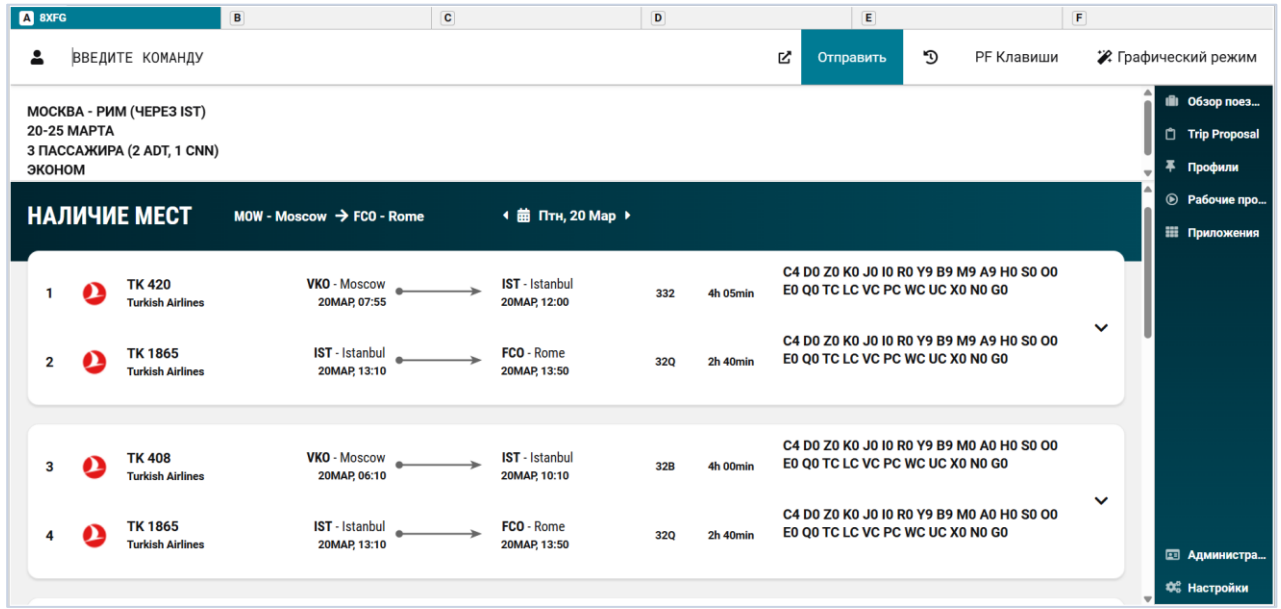

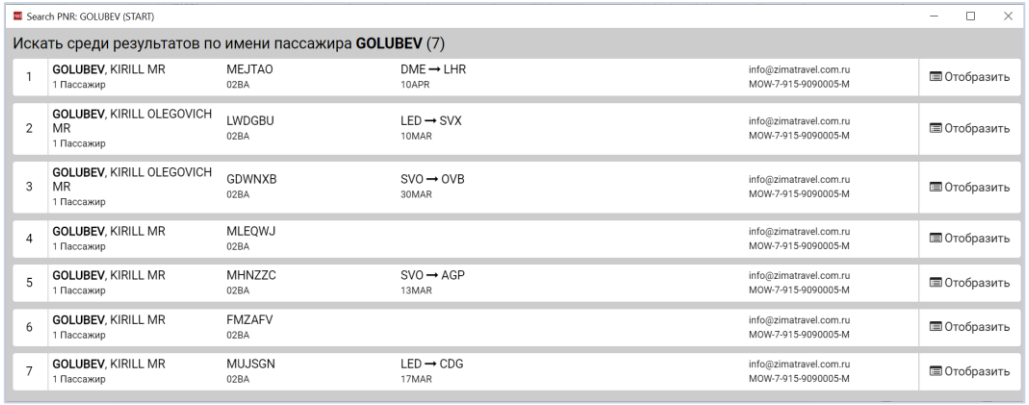

Жазба аймағы («Вид» → «Область заметок»)

экранның бір бөлігі жазбаларға; өлшемі өзгереді; сеанс біткенде жазбалар **сақталмайды**

Жазба блокноты (Ctrl + Y)

жүйенің бұрынғы жауабының көшірмесін бөлек терезеде «қол астында» ұстау

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). Блокнот — терминалдық нұсқада

Кірістірілген құралдар: пәрмендер тарихы, кодтау, жарлықтар

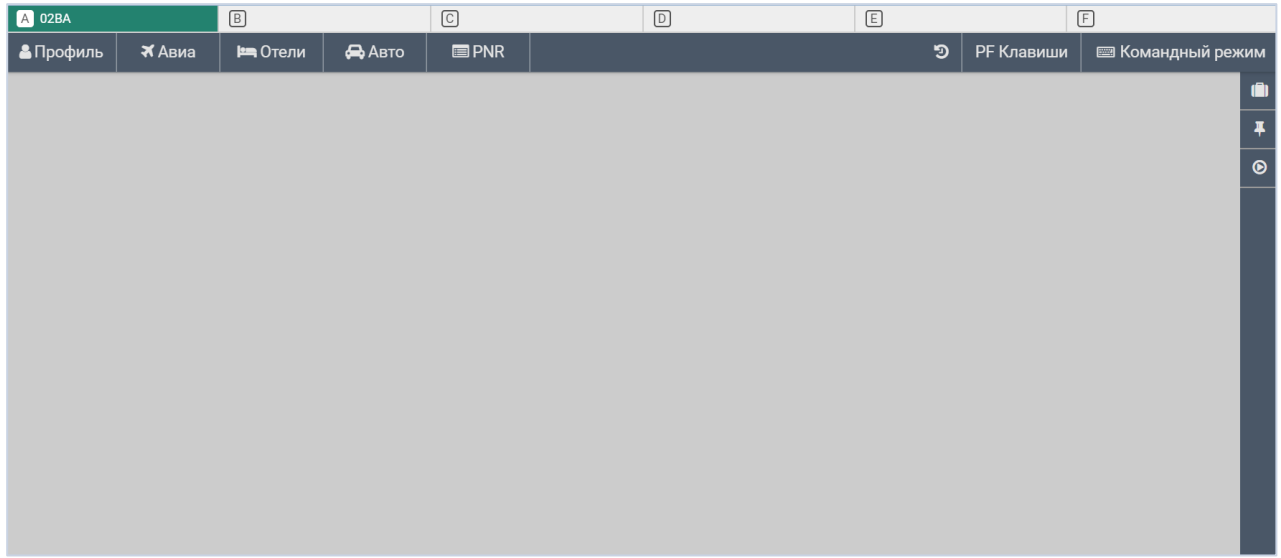

Пәрмендер тарихы: соңғы 100 сұрау; терминал қайта жүктелгенде тазаланады
«Выполнить» — бірден жіберу; «Выбрать» — алдымен түзету
графикалық режимдегі сұраулар иконкамен белгіленеді

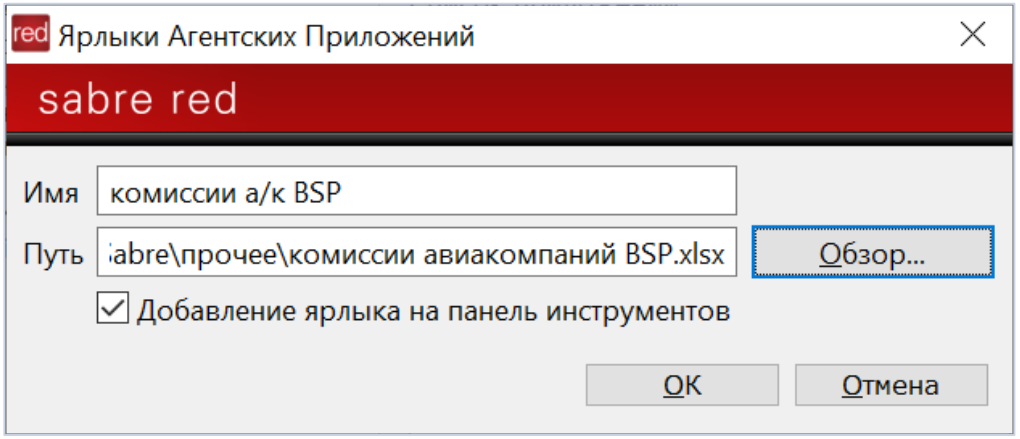

Агенттік қосымшалар жарлықтары
жиі қолданылатын файл, сайт, бағдарламаға сілтеме

Кодтау / декодтау
веб-нұсқада қолжетімсіз

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Терминал нұсқасы және жаңартулар

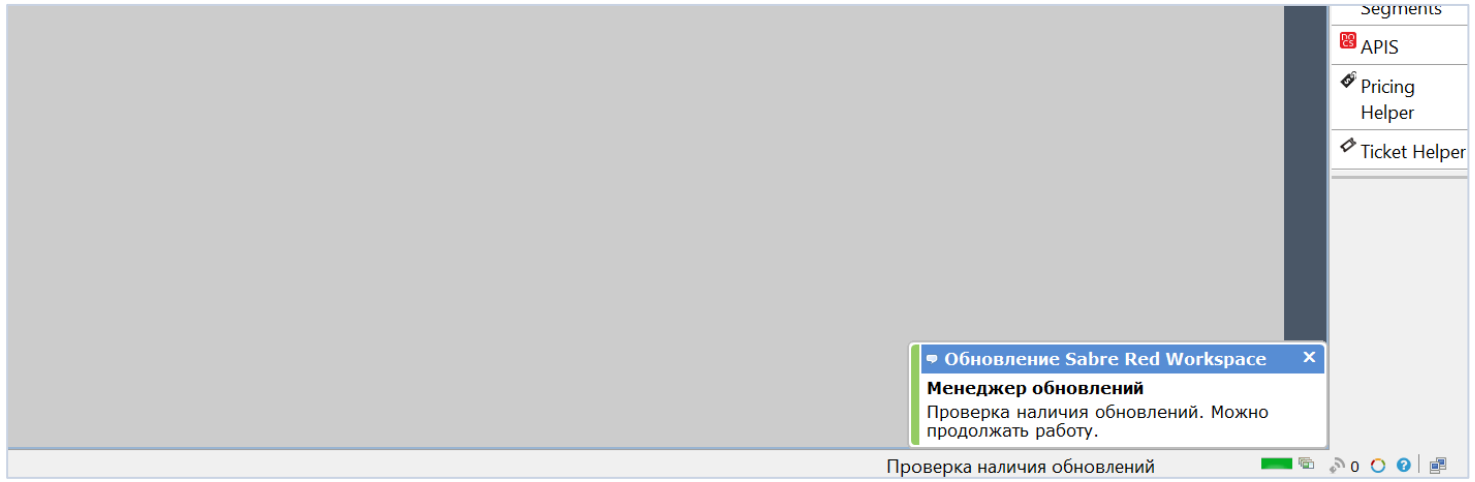

Не істейміз	Пәрмен
Терминал нұсқасын тексеру	**STAT**

Терминалдық нұсқада: «Справка» → «О Sabre Red Workspace»

Жаңартуларды жүйе жұмыстың алғашқы 15 минутында өзі сұрайды. Қолмен: «Справка» → «Проверить наличие обновлений»

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Қазақстандағы Sabre қолдау қызметі (Help Desk)



Алматы — Қазақстандағы пайдаланушыларды жергілікті қолдау

Дс–Жм 09:30–18:00; Сб, Жс — демалыс

infotnkz@sabre.com · www.sabresalem.com

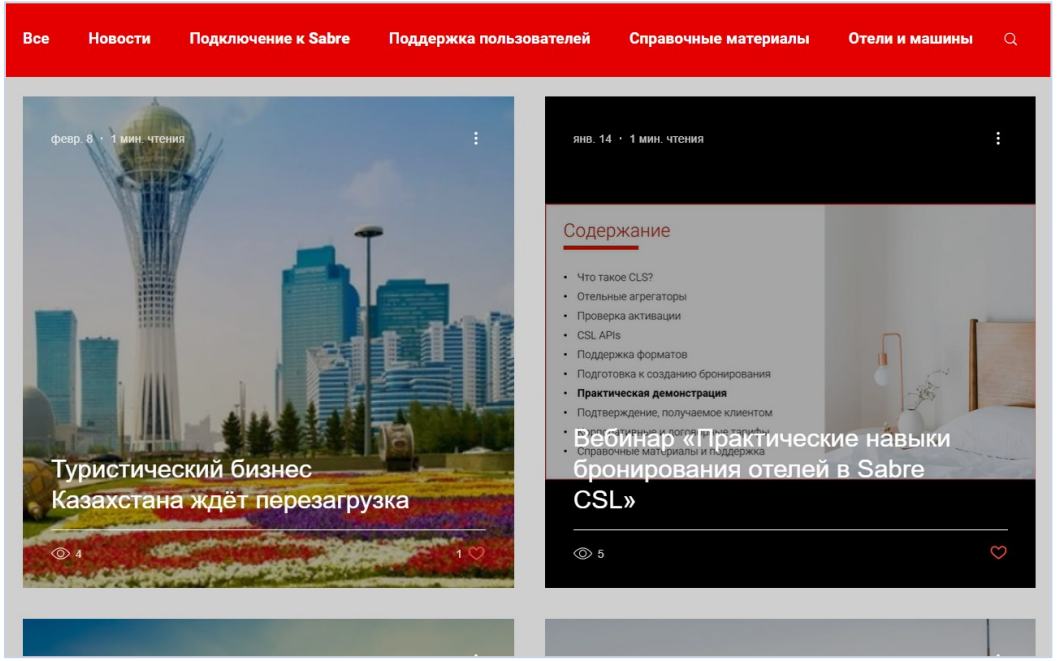

sabresalem.com сайтында:

пайдаланушы нұсқаулықтары · Sabre орнату файлы · жаңалықтар мен жаңартулар

Дереккөздер: [8], [10]

Sabre Hub (central.sabre.com): ақпараттық портал

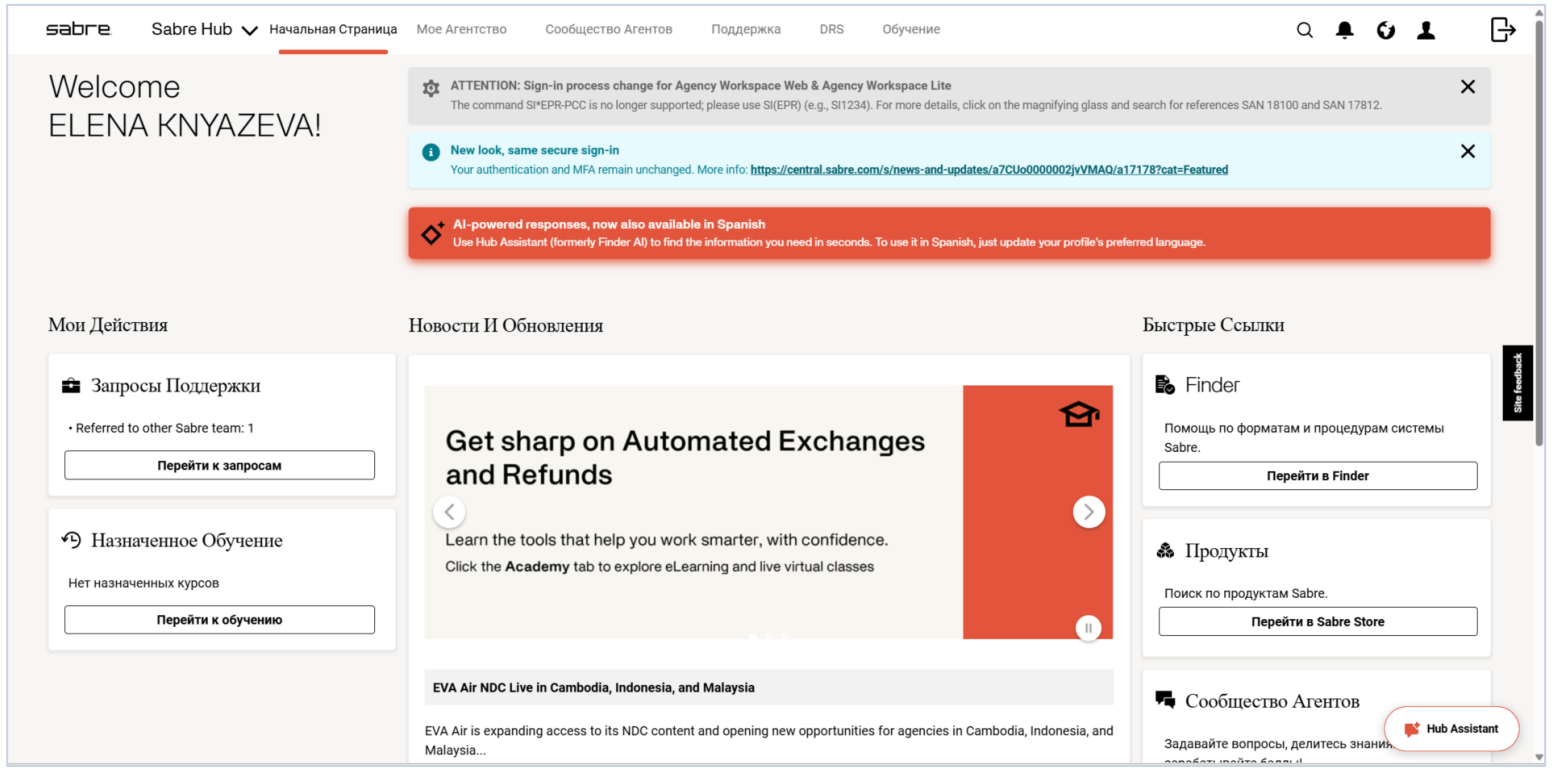

- жаңалықтар мен жаңартулар
- супервайзерге есептер
- Sabre агенттерінің қауымдастығы
- қолдау сұраулары және Finder анықтамалығы
- жеткізушілерден ақпарат
- тренингтер мен оқыту

Кіру — Sabre GDS агентінің деректерімен (EPR, құпиясөз, PCC) немесе терминалдағы «Приложения» → «Sabre Central»

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026); [9]

Қолдауға жүгіну: онлайн-өтініш және сарапшымен чат

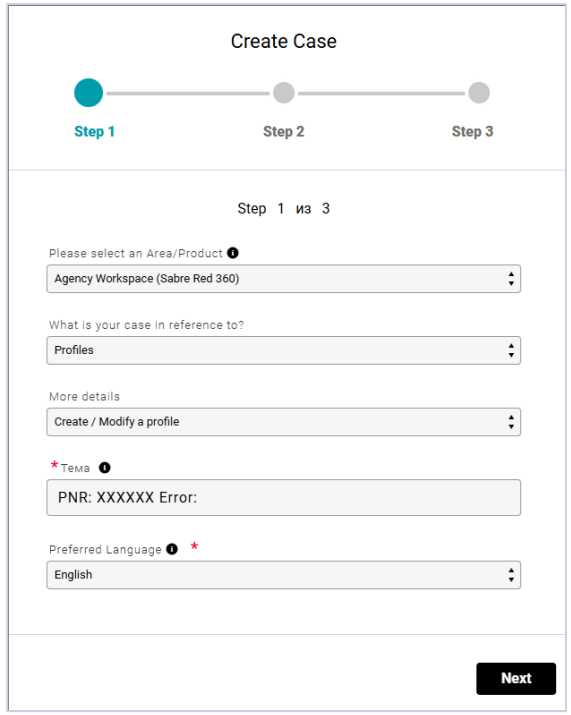

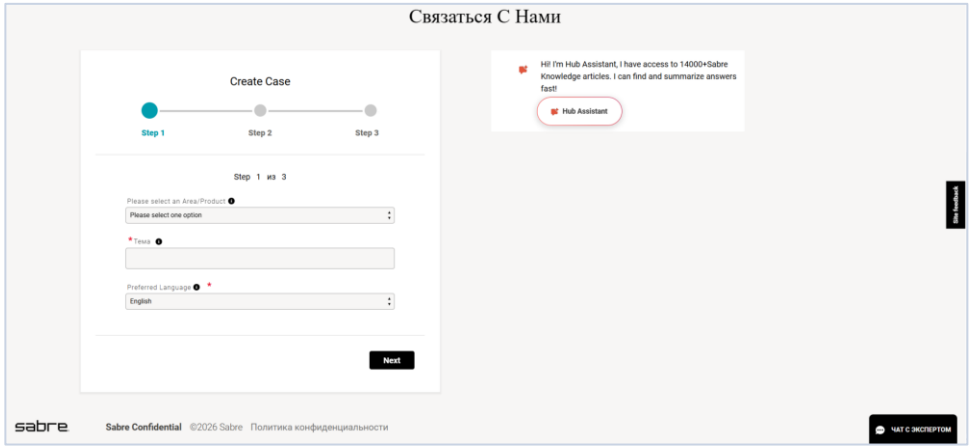

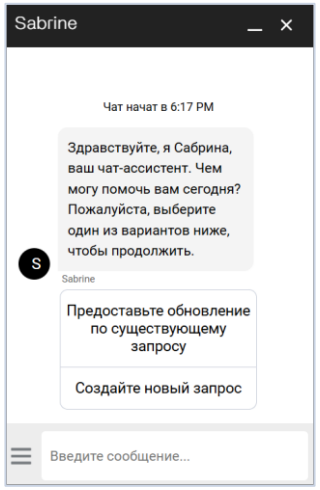

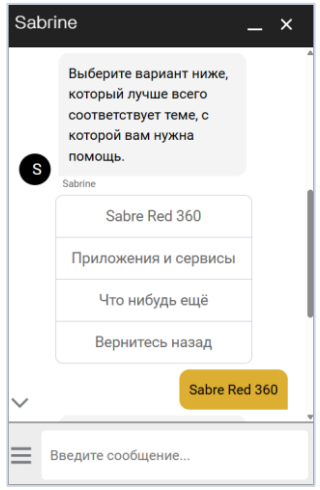

Онлайн-өтініш

1) санат пен өнімді таңдау
2) сұрау бөлімі, тақырыбы
3) тілді таңдау
4) сипаттама + скриншот
5) «Обратный вызов» немесе «Онлайн-кейс»

Сарапшымен чат

төменгі оң жақтағы батырма → байланыс және тіл → START CHAT

бұрынғы өтініш бойынша орыс тілінде жалғастыруға болады

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Пернетақта тіркесімдері: экранды тазалау және масштаб

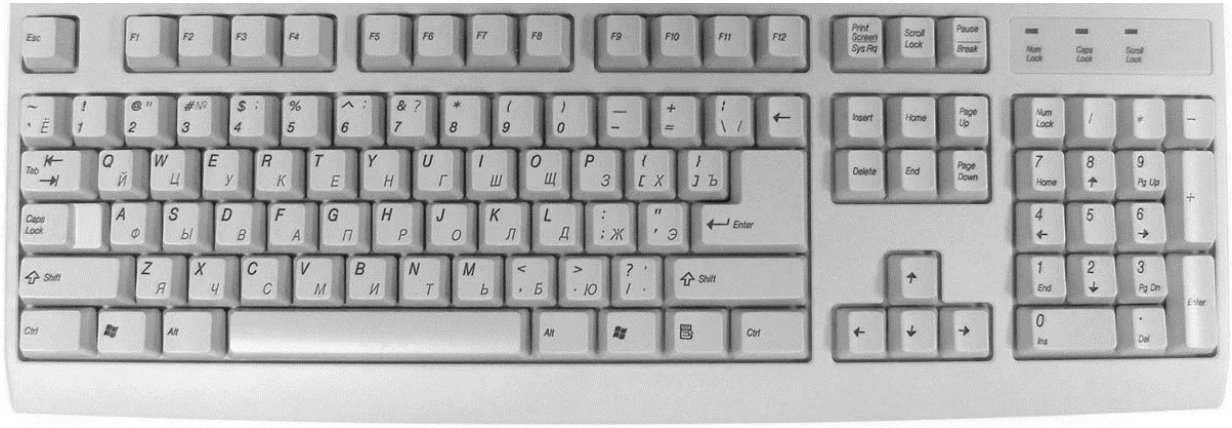





Ctrl + тышқан дөңгелегі

Әрекет	Тіркесім
Барлық жұмыс аймағын тазалау	`Ctrl + Backspace`
Ағымдағы аймақты тазалау	`Alt + Backspace`
Аймақты толық қайта жүктеу	`Ctrl + R`
Масштабты үлкейту / кішірейту	`Ctrl + «+» / «–»`
Әдепкі масштаб	`Ctrl + 0`

Ctrl + R — стандарт тіркесімдер көмектеспегенде

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Sabre арнайы таңбалары: *, ¤, ¥

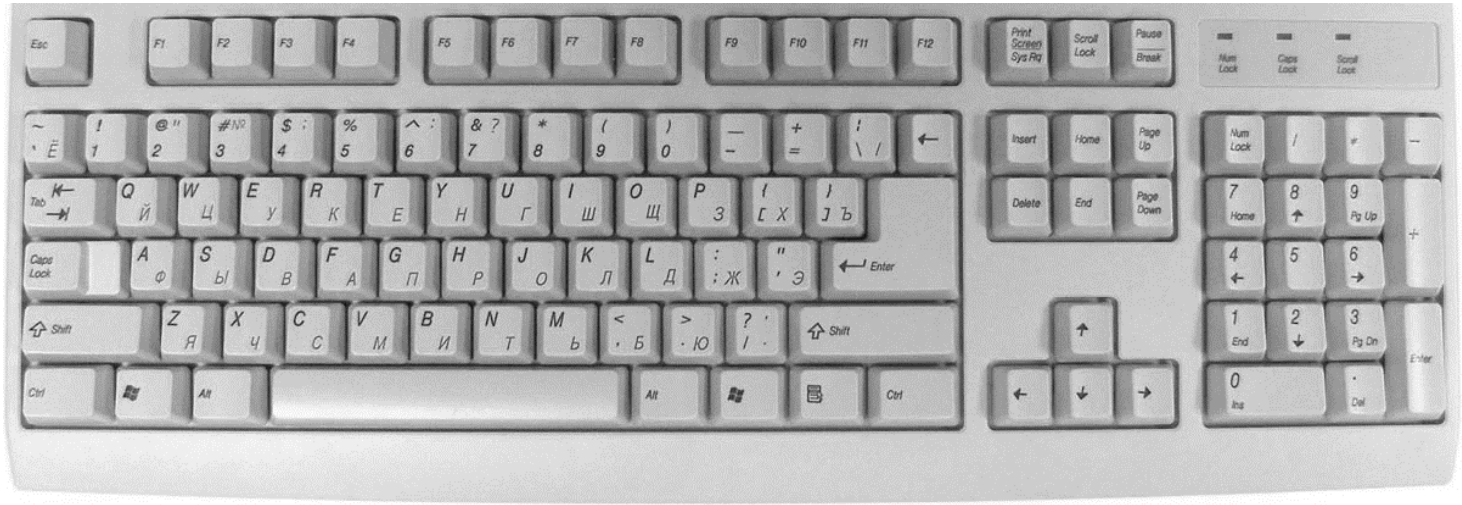

Неге арнайы таңбалар?

Sabre пәрмендері ондаған жыл бұрынғы терминалдардан келеді. Таңбалар пернетақтада «бос» пернелерге бекітілген — суреттегі қызыл пернелер

***** — **ақпаратты экранға шығару**

мысалы, *T — тайм-лимитті көрсету

¤ — **элементтерді жою және өзгерту**

орыс пернетақтасында «Ъ» пернесінің орнында

¥ — **квалификатор (нақтылағыш) қосу**

мысалы, DC¥EUR70/KZT

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). «Ъ» перне — оқытушының түсіндірмесі

Жүйеге кіру және шығу (Sign In / Sign Out)

Не істейміз	Пәрмен
Жүйеге кіру	`SI<Agent ID>`
Барлық жұмыс аймақтарын белсендіру	`SI*`
Жұмысты аяқтап, барлық аймақтан шығу	`SO*`

Кіргенде тек **ағымдағы** аймақ белсенді болады

15 минут әрекетсіздіктен кейін жүйе барлық аймақтан өзі шығарады

Бұл уақытты әр пайдаланушыға жеке өзгертуге болады (ең көбі 240 минут)

Ереже: жұмыс соңында әрдайым SO* — барлық аймақтағы брондау жұмысы аяқталғанына көз жеткізесіз

Дереккөз: [8]

Уақыт пен валюта пәрмендері: жүйелік уақыт — Талса (TUL)



① Талса, Оклахома (TUL) — Sabre-дің жүйелік уақыты

Ілмектің жауабы: Sabre-дің деректер орталығы 1970 жылдары Талсаға көшкен. Алматы уақыты — Талсадан жазда +10, қыста +11 сағат

Не істейміз	Пәрмен
Ағымдағы жүйелік уақыт	`T*TUL`
Көрсетілген қаладағы уақыт	`T*LON`
Қалалар арасындағы уақыт айырмасы	`T¤ETTUL/MOW`
Жүйелік уақытты жергілікті уақытқа аудару	`T¤ET1300TUL/MOW`

Не істейміз	Пәрмен
Валюталар тізімі және ағымдағы бағам	`DC*CUR`
Мәтінде керек сөзге тез өту	`MD/THAILAND`
70 еуроны жүйелік бағаммен теңгеге аудару	`DC¥EUR70/KZT`

Дереккөздер: [1], [8]

2-интерактив. Пәрменді атаңыз

1	Барлық жұмыс аймақтарын белсендіру	Пәрмен?
2	Жұмысты аяқтап, барлық аймақтан шығу	Пәрмен?
3	Лондондағы қазіргі уақытты көру	Пәрмен?
4	70 еуроны теңгеге аудару	Пәрмен?
5	Терминал нұсқасын тексеру	Пәрмен?

Жауапты дәптерге жазыңыз, сосын көршіңізбен салыстырыңыз. 2 минут

2-интерактив: жауаптары

1. Барлық аймақты белсендіру	**SI***	кіргенде тек ағымдағы аймақ белсенді
2. Барлық аймақтан шығу	**SO***	жұмыс соңындағы міндетті әдет
3. Лондондағы уақыт	**T*LON**	* — ақпаратты экранға шығару
4. 70 еуро → теңге	**DC¥EUR70/KZT**	¥ — квалификатор қосу
5. Терминал нұсқасы	**STAT**	немесе «Справка» мәзірі



Үзіліс — 10 минут

Үзілістен кейін: кесте, орындардың бар-жоғы экраны, FLIFO, MCT және алғашқы брондау

03

Анықтамалық сұраулар

Кесте, орындардың бар-жоғы, рейстің нақты уақыты, ең аз қосылу уақыты

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Рейстер кестесі («Расписание»)

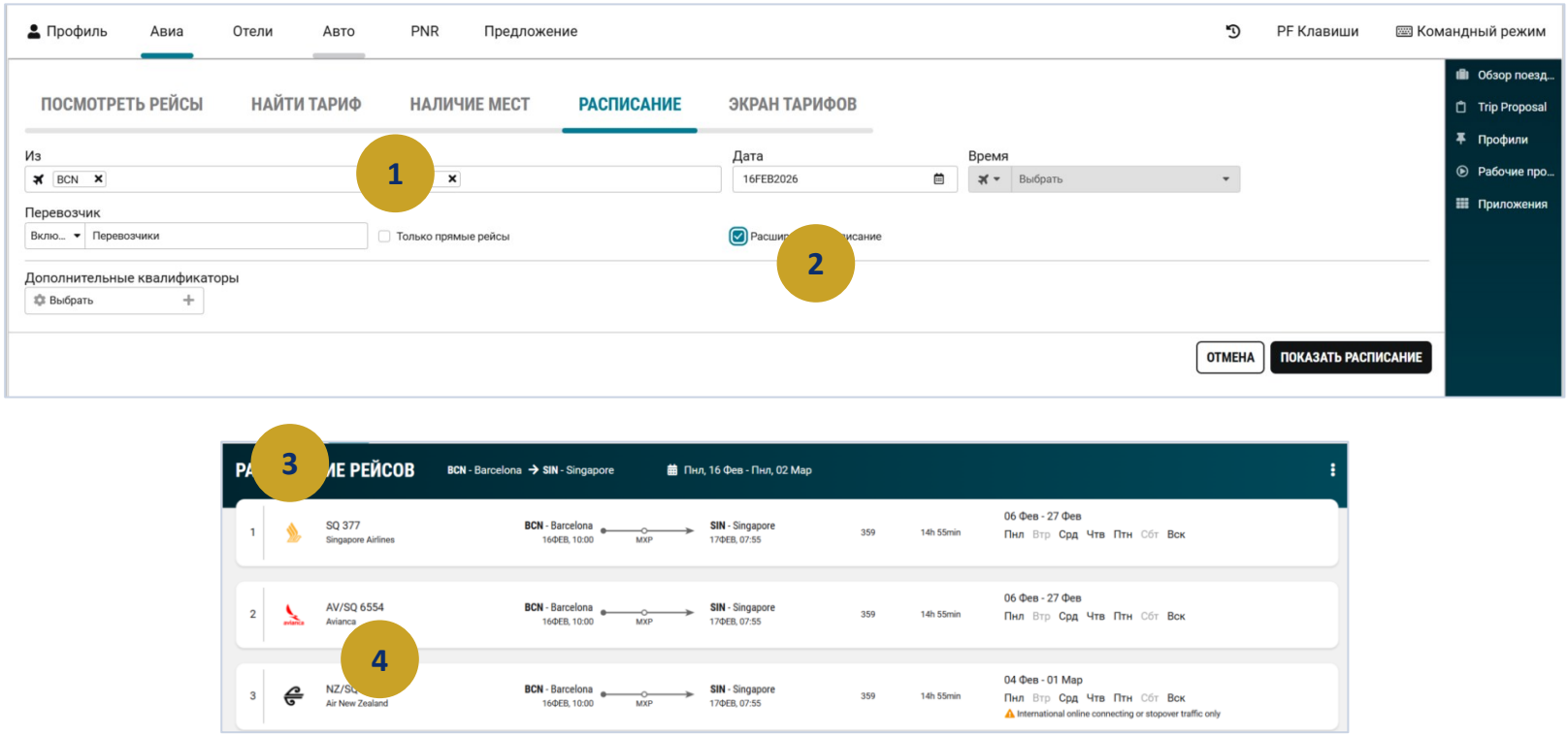

1 міндетті өрістер: қайдан, қайда, күні

2 «Расширенное расписание»: апта күндері, тереңдігі

3 тақырыпты оң жақпен басу: көшіру, басып шығару

4 курсор: әуе компаниясы, әуежай, ауысу, ұшақ түрі

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Орындардың бар-жоғы экраны («Наличие мест»)

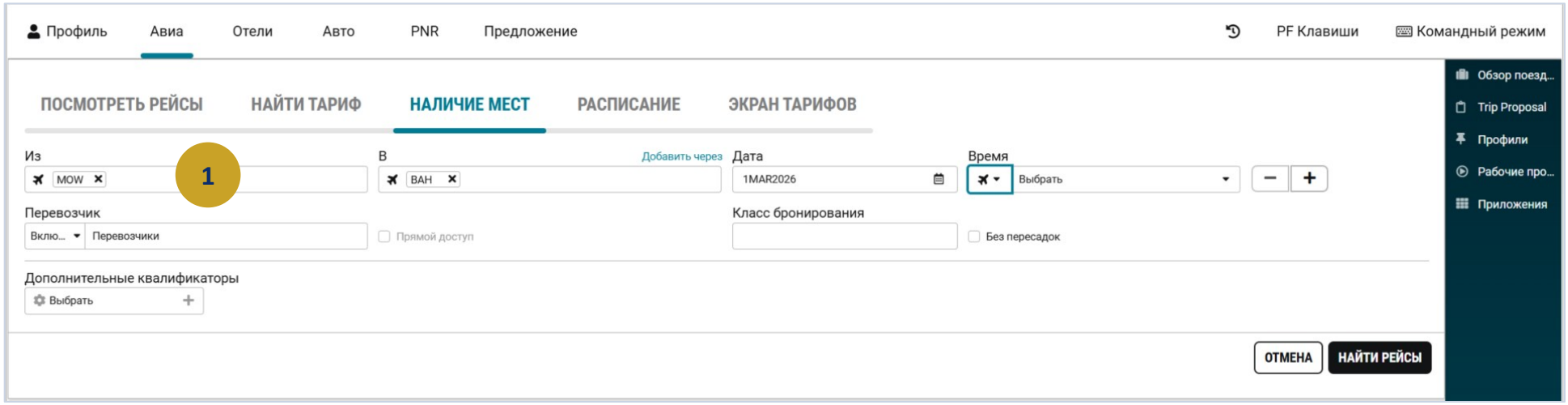

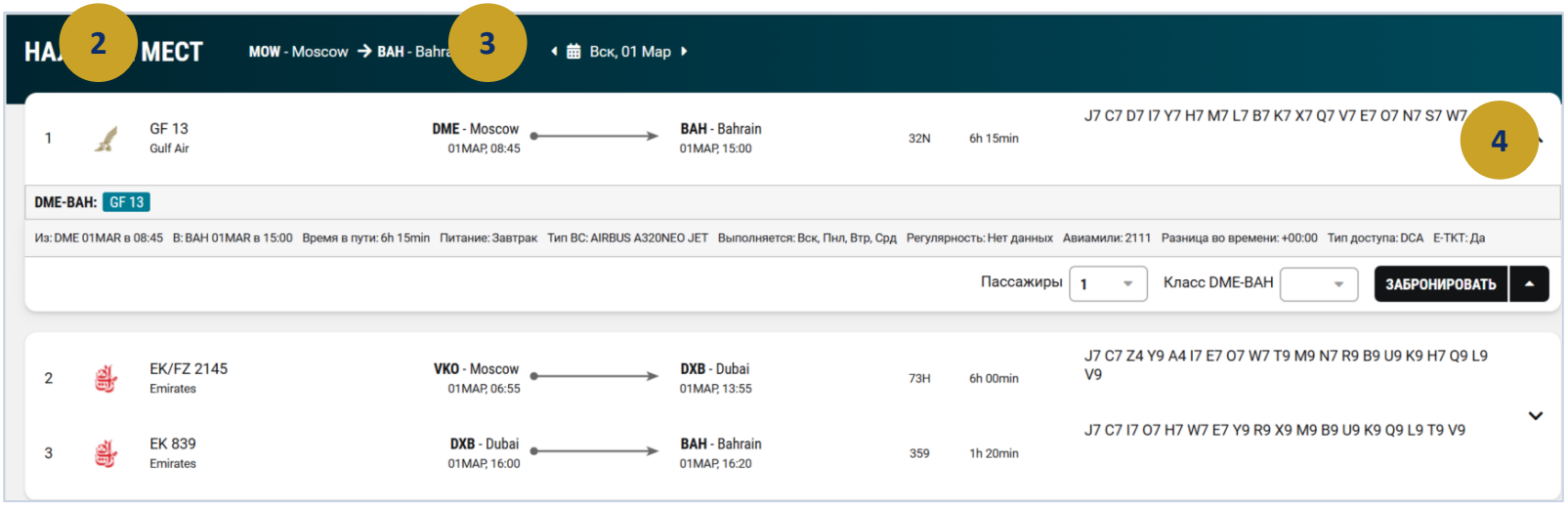

1. міндетті өрістер
2. оң жақ батырма: көшіру, басып шығару
3. көрші күндерге тез өту
4. класстар және бос орын саны

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Рейс туралы қосымша ақпарат және орын алу

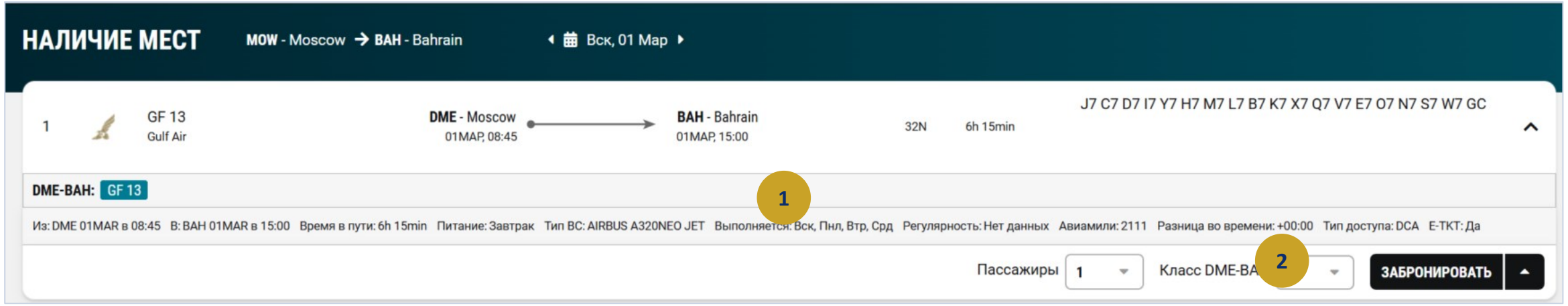

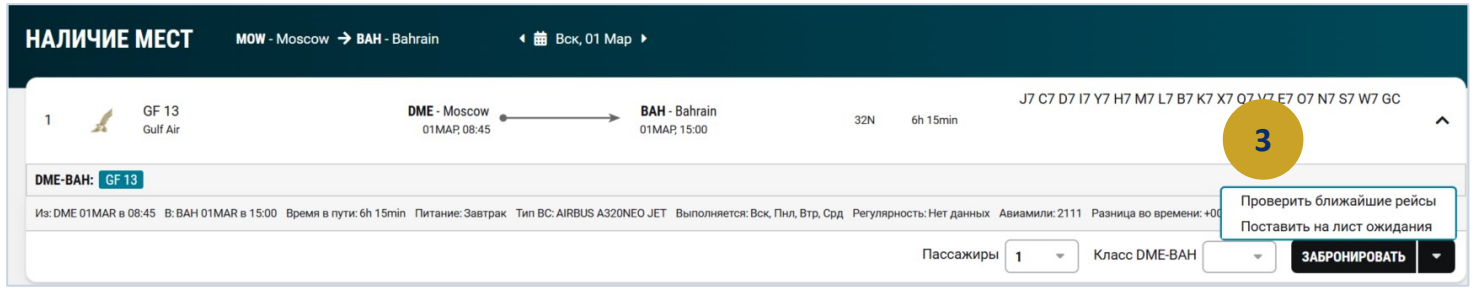

③ Негізгі брондаудан бөлек: **күту парағына қою** және таңдалған класты осы күнгі басқа рейстерден іздеу

1 терминал, борттағы тамақ, апталық жиілігі, қалалар арасындағы уақыт айырмасы, ұшақ түрі

2 жолаушы саны өзі анықталады; класс жоғарыдағы әріпті басқанда қойылады

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

2-тапсырма. Орындарды сұрап, Turkish Airlines рейсін брондаңыз

Тапсырма

- Орындардың бар-жоғы экранын сұраңыз: Мәскеу — Стамбұл, келесі айдың 1-і
- Turkish Airlines рейсінде кез келген бос класты брондаңыз
- Брондалған сегментті «Обзор поездки» панелінен тексеріңіз



Командалық режимде сұрау форматы: 1<күні><қайдан><қайда>, мысалы 101DECMOWIST

Шешімі — келесі слайдта

2-тапсырманың шешімі: сегмент «Обзор поездки» панелінде

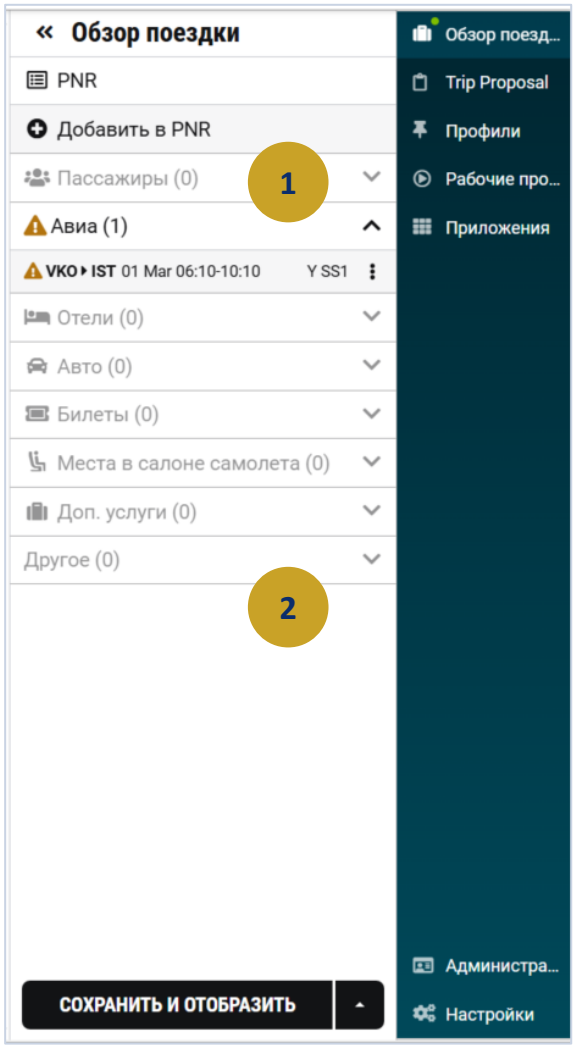

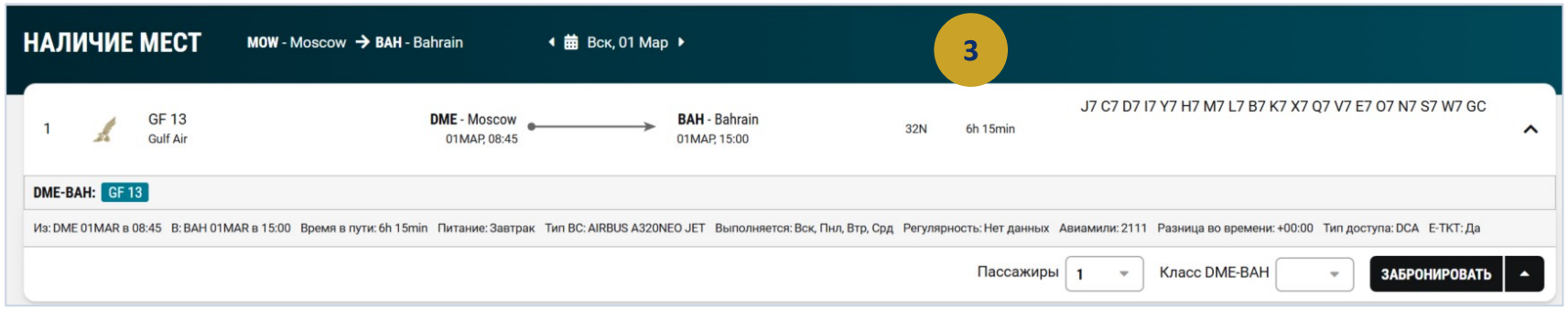

1. «Авиа (1)» — бір әуе сегменті қосылды: рейс, күн, класс, мәртебе SS

2. «Сохранить и отобразить» — PNR әлі сақталмаған

3. Жылдам тәсіл: керекті класты **екі рет басу** — рейс ақпаратын ашпай-ақ орын алады

Брондаудан бас тарту: «Обзор поездки» → «Игнорировать PNR»

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Сұрауды нақтылау және «бару-қайту» экрандары

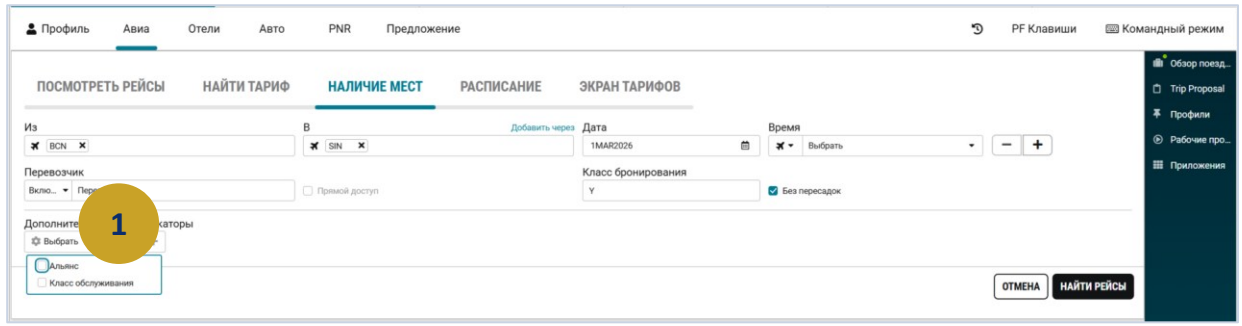

① Қосымша квалификаторлар: уақыт, әуе компаниясы, класс, тек тікелей рейстер. Кейбірі бірін-бірі жоққа шығарады: «брондау класы» мен «қызмет көрсету класы»

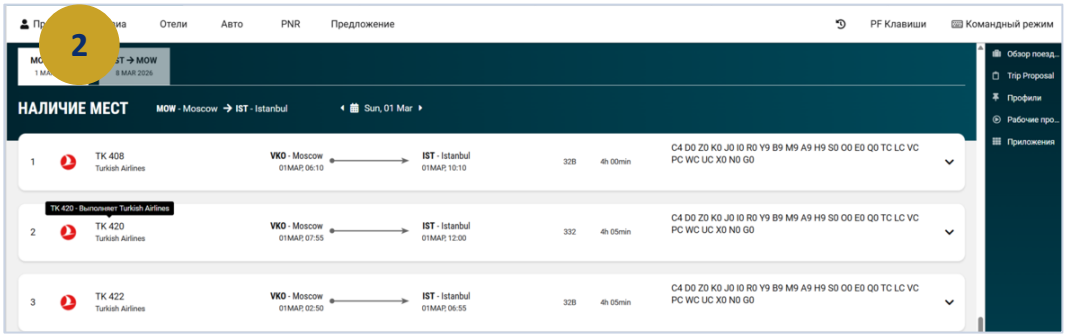

② Құрама экран: бару-қайту үшін бірнеше бағыт; қойындылар арқылы маршрутты рет-ретімен брондаймыз

Қолжетімділік түрі (Air Connectivity Level) — әуе компаниясы мен Sabre арасындағы техникалық байланыс деңгейі

- **DCA** (Direct Connect Availability) — ең жетілдірілген, жиі кездеседі
- **«Прямой доступ»** — әуе компаниясының экраны арқылы (тек әуе компаниясы көрсетілсе; бәрі қолдамайды)
- дерек жоқ болса — **«Call Direct»**: брондау үшін тікелей әуе компаниясына хабарласыңыз

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

FLIFO: рейстің нақты орындалу уақыты

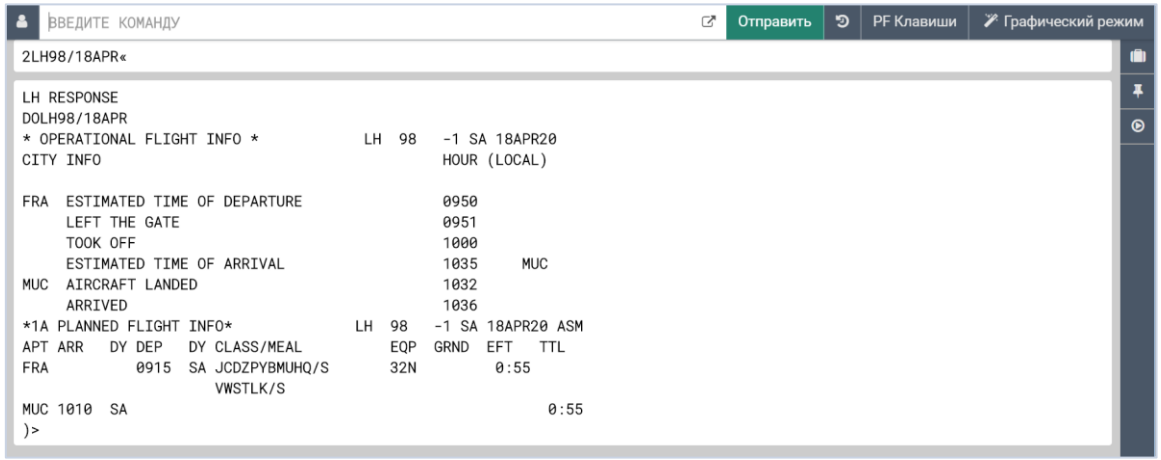

Amadeus-та хостингі бар әуе компаниясы

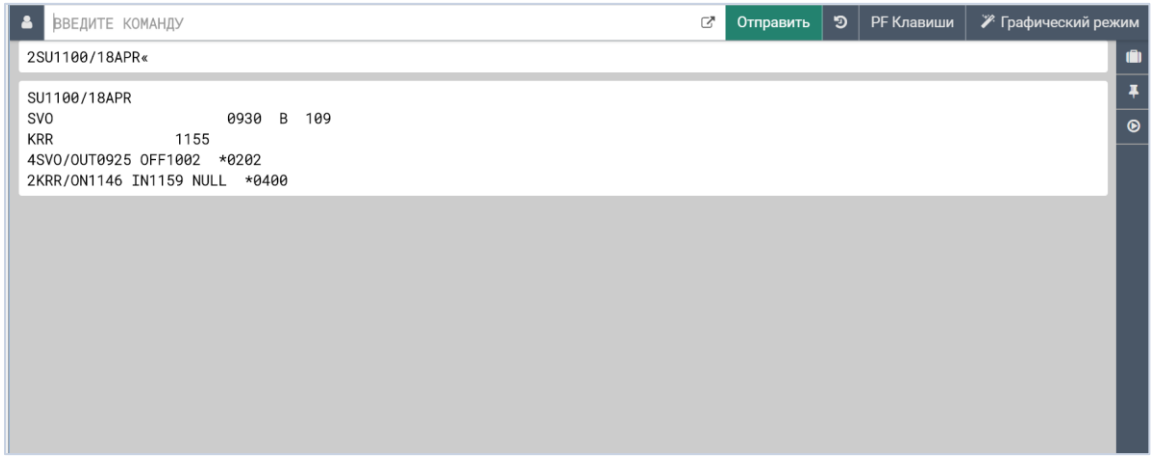

Sabre-де хостингі бар әуе компаниясы

Не істейміз	Пәрмен
Рейстің кесте бойынша және нақты уақыты	`2<рейс>/<күні>`

Жауаптың түрі әуе компаниясының хостингіне байланысты, бірақ екеуінде де кесте бойынша және нақты уақыт бар. Агентке: клиентке кешігу туралы ескерту

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). FLIFO — Flight Information

Ең аз қосылу уақыты (Minimum Connection Time, MCT)



Қолмен: мысалы, SAW-да Pegasus-тан AJet-ке ауысу, халықаралықтан халықаралыққа — стандарт талаптар және ерекшеліктер

Автоматты ескерту тек PCC-де «Minimum Connect Time Edit» баптауы қосулы болса шығады. Тексеру: W/K*TJR — жауапта «MCT» болуы керек

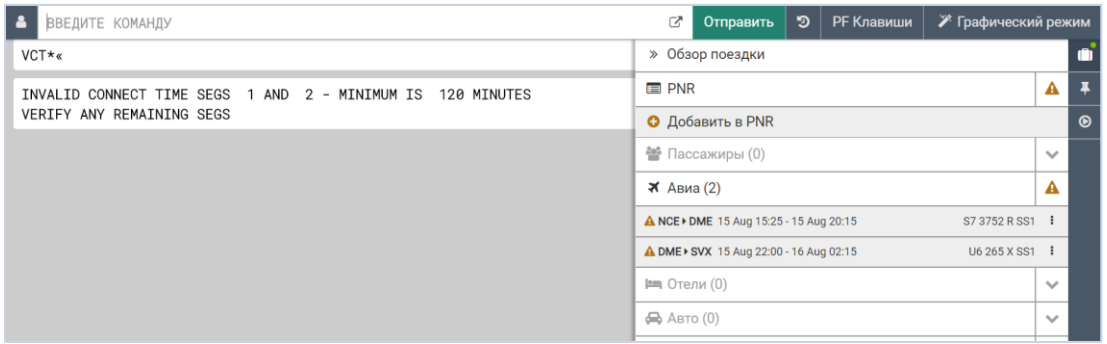

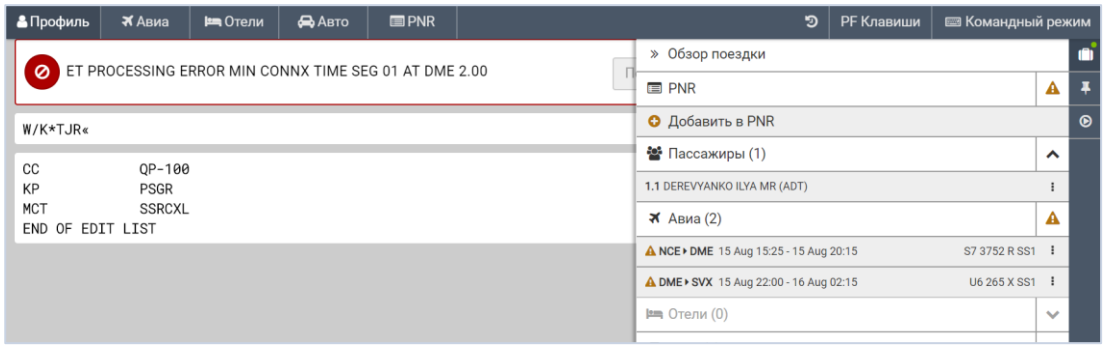

Жартылай автоматты: VCT* — барлық сегменттің қосылуын тексереді; **автоматты:** сақтағанда ескерту

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Үш экран — үш сұрақ: кесте, орындар, FLIFO

Кесте

«Қай күндері ұшады?»

апта күндері, рейс нөмірі, ұшақ

Орындар

«Қазір бос орын бар ма?»

класстар, орын саны, брондау

FLIFO

«Рейс нақты қашан ұшты / қонады?»

кесте мен нақты уақыт

Жиі қате: клиентке кесте экранына қарап «орын бар» деу. Кесте — бос орын емес!

04

PNR: брондаудың міндетті элементтері

Маршрут, жолаушы, телефон, референция, тайм-лимит — және сақтау

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Брондаудың міндетті бес элементі: P-R-I-N-T

- Пассажир
- Номер телефона
- Маршрут
- Референция
- Тайм-лимит

P	R	I	N	T
Phone	Received from	Itinerary	Name	Ticketing
Телефон — байланыс өрісі	**Референция — кімнің өтінішімен**	**Маршрут — әуе сегменттері**	**Жолаушының аты**	**Тайм-лимит**
`пәрмен: 9`	`пәрмен: 6`	`пәрмен: 0`	`пәрмен: -`	`пәрмен: 7`

Бесеуінің біреуі жоқ болса — PNR сақталмайды

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026); PRINT — Sabre оқытуында қолданылатын есте сақтау тәсілі

1. Маршрут: әуе сегменттерін брондау

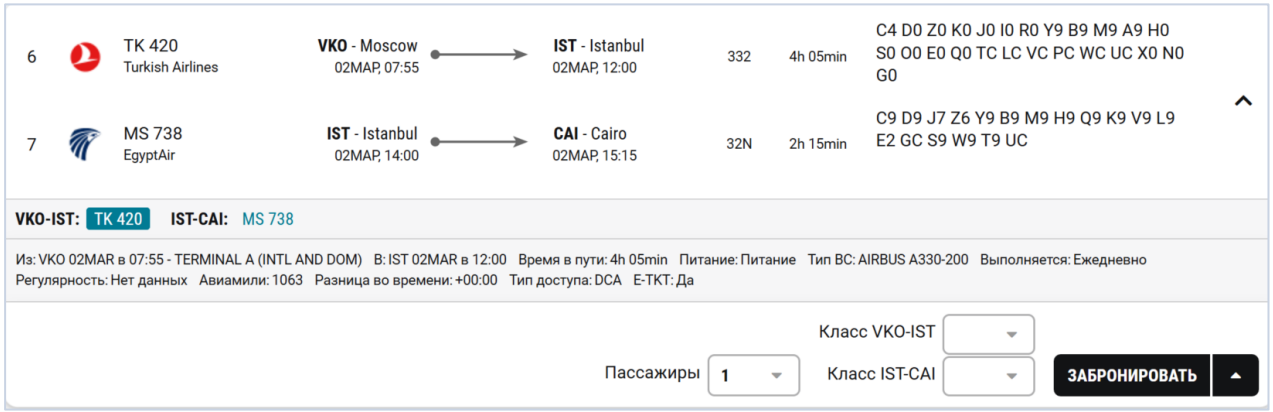

Формат: 0 <орын саны> <класс> <жол нөмірі>

Не істейміз	Пәрмен
Тікелей рейс: 2 орын, Y класы, 1-жол	`02Y1`
Ауысумен, бірдей класс	`02Y1*`
Ауысумен, әртүрлі класс	`02Y1J2`
Күту парағы, тікелей рейс	`02Y1LL`
Күту парағы, ауысумен	`02Y1LL*`

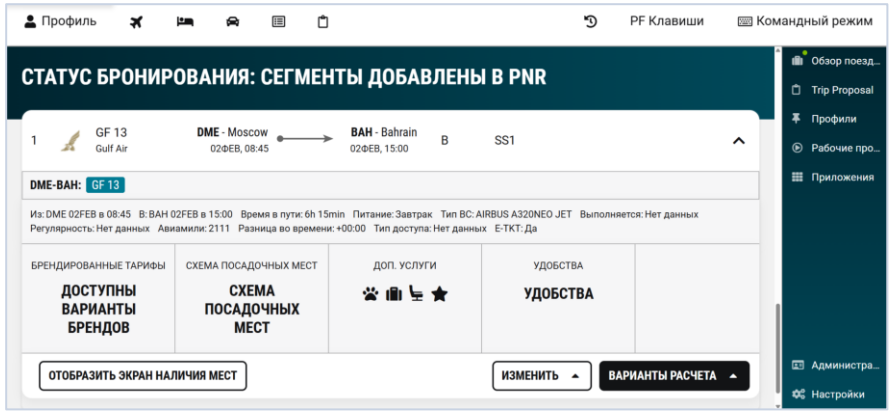

«Обзор поездки» панелі: PNR-дің негізгі ақпараты, оның ішінде маршрут панель атауын бассаңыз — толығырақ: рейс, жолаушылар, қызметтер тік үш нүкте (⋮) — есептеу, өзгерту, жою

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

3-тапсырма. Lufthansa сегменттерін брондап, ARNK қосыңыз

Тапсырма

- Франкфурт — Мюнхен, келесі айдың басы
- Дюссельдорф — Франкфурт, келесі айдың ортасы
- Lufthansa, Y класы, 1 орын
- Маршрутқа жерүсті учаскесін — ARNK қосыңыз
- «Обзор поездки» панелінен тексеріңіз



Ойланыңыз: Мюнхеннен Дюссельдорфқа жолаушы қалай жетеді? Маршрутта «үзіліс» бар

Шешімі — келесі слайдта

3-тапсырманың шешімі: ARNK — маршруттағы «үзілісті» көрсетеді

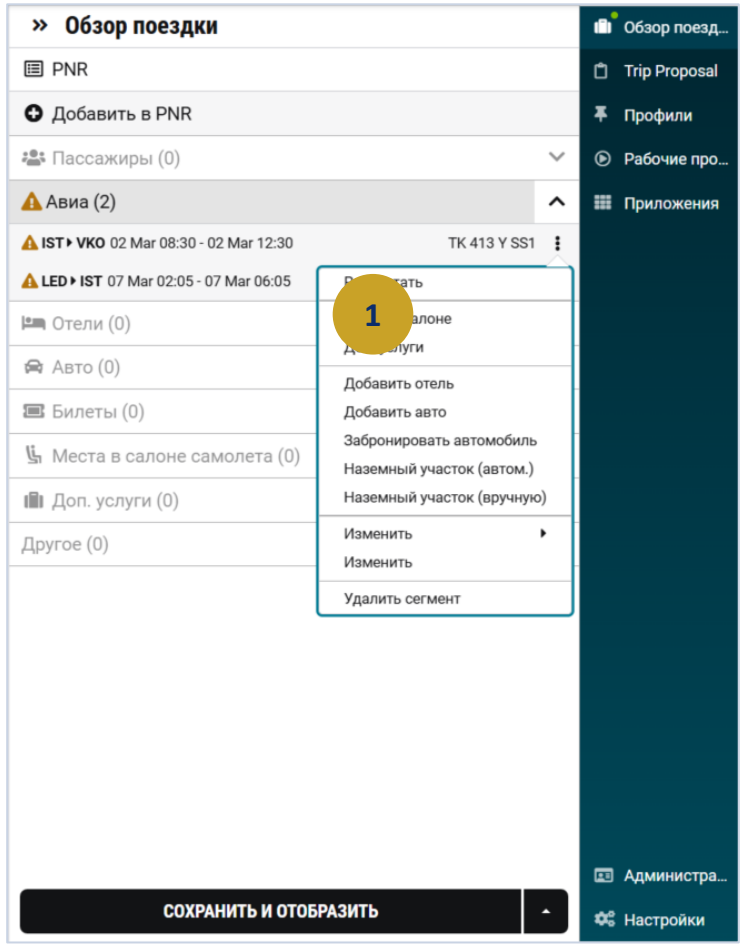

Не істейміз	Пәрмен
ARNK сегментін автоматты түрде қосу	0AA
ARNK сегментін маршрут соңына қосу	0A

① «Обзор поездки»: FRA — MUC, ARNK, DUS — FRA

ARNK (Arrival Unknown) — келу белгісіз: жолаушы бұл учаскені әуемен ұшпайды

Графикалық режимде: сегменттің ⋮ мәзірі → наземный участок

Маршрут пен сегменттерді өзгерту мүмкіндіктері «PNR» → «Маршрут» бөлімінде де бірдей; ол кейін әуе компаниясының локаторлары пайда болғанда пайдалы

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Сегменттерді өзгерту: класс, күн, орын саны, жою

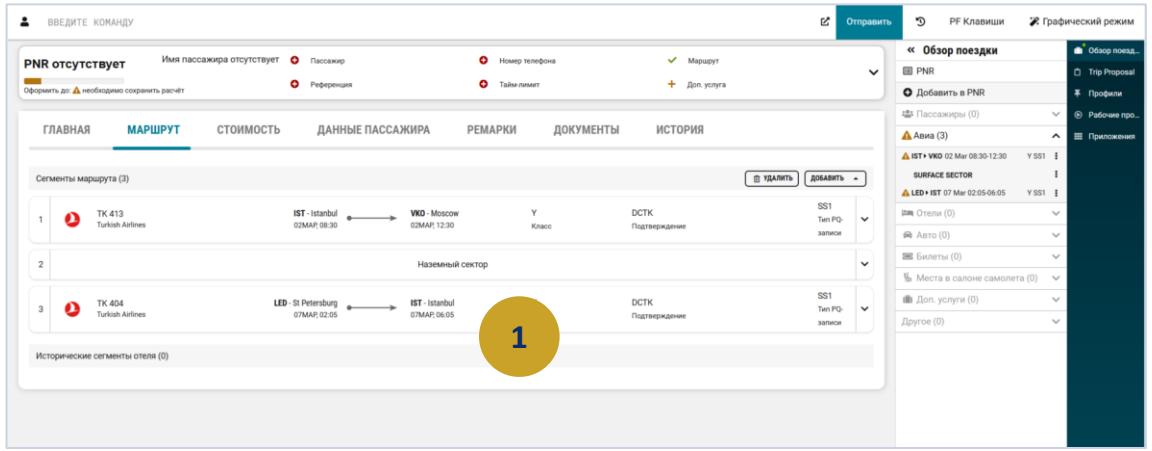

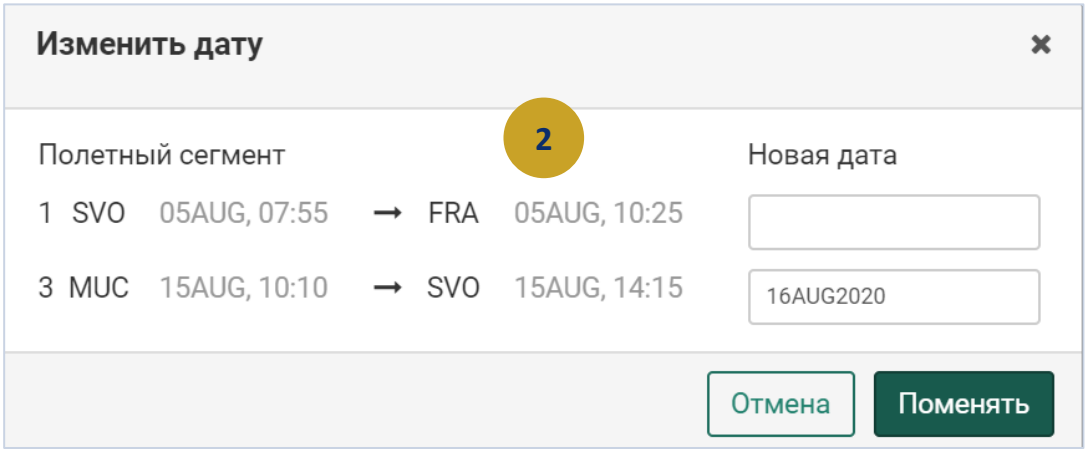

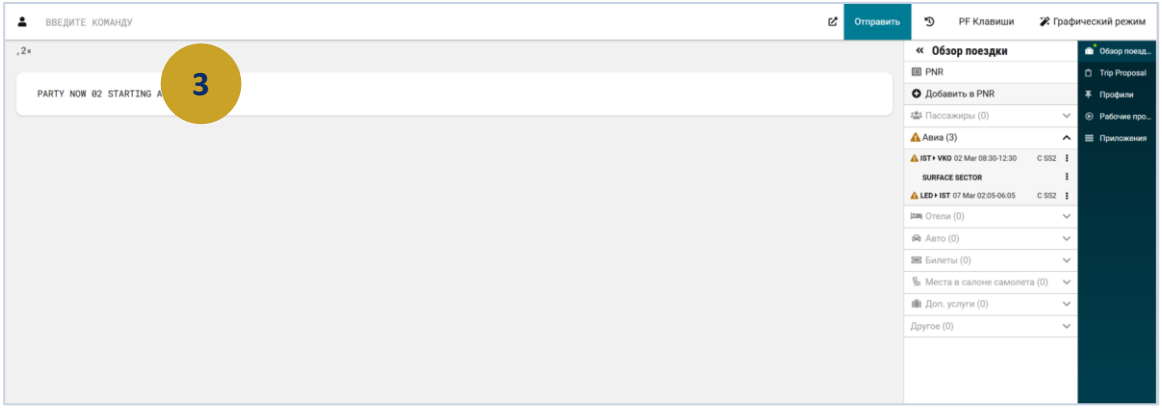

Сегментті жою — ⋮ мәзірі немесе «Удалить сегменты» терезесі

1. **Класты өзгерткен соң:** жаңа класта мәртебе SS екеніне көз жеткізіңіз

2. **Күнді өзгертсеңіз:** жүйе сол рейске, сол класқа, сол санды орын алуға тырысады — мәртебені тексеріңіз

3. **Орын саны:** ,<сан>S<сегмент> — азайтуға әрдайым, көбейтуге әрдайым емес

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

2. Жолаушының аты (Name Field)

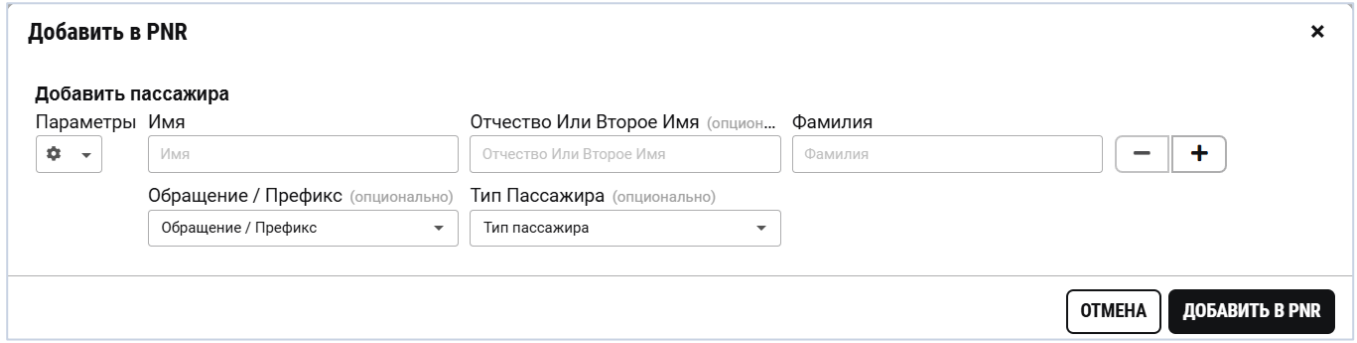

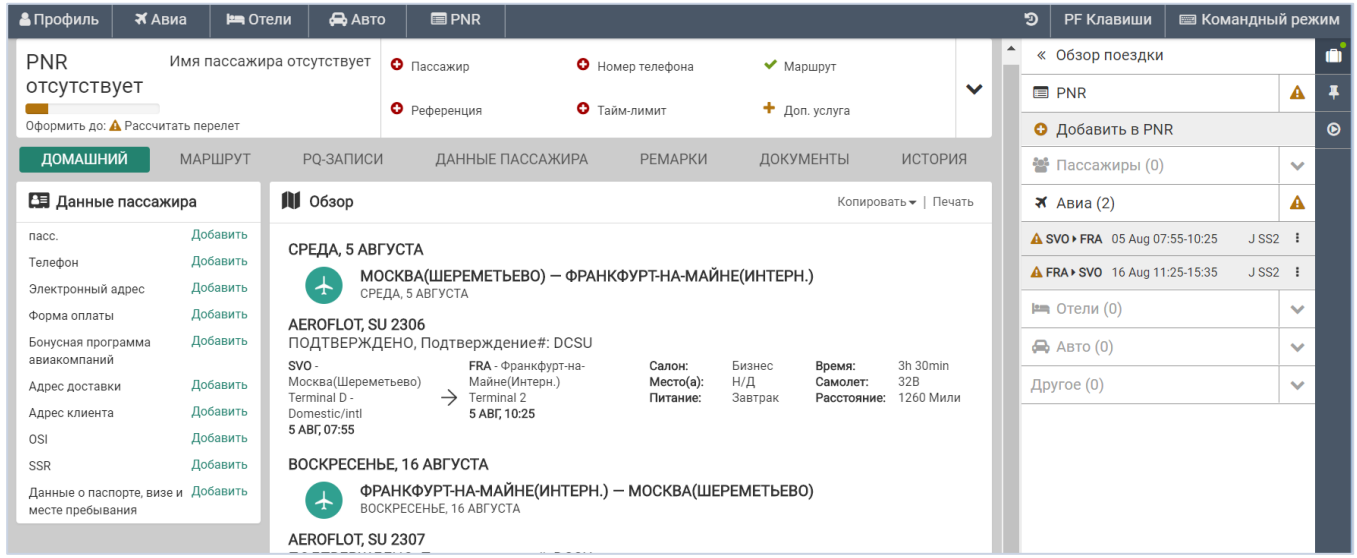

Ережелер

- ең көбі **63 таңба**, бірақ билетте тек **29** таңба көрінеді
- әуе компанияларының көбі PNR сақталғаннан кейін атты **өзгертуге рұқсат бермейді**
- тегі бір әріп болса — **екі рет** жазыңыз
- аттар енгізілген ретпен шығады; әліпби ретімен — **TN** пәрмені

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). Аты-жөні — құжаттағыдай, латын әрпімен

3. Телефон: байланыс өрісі (Phone Field)

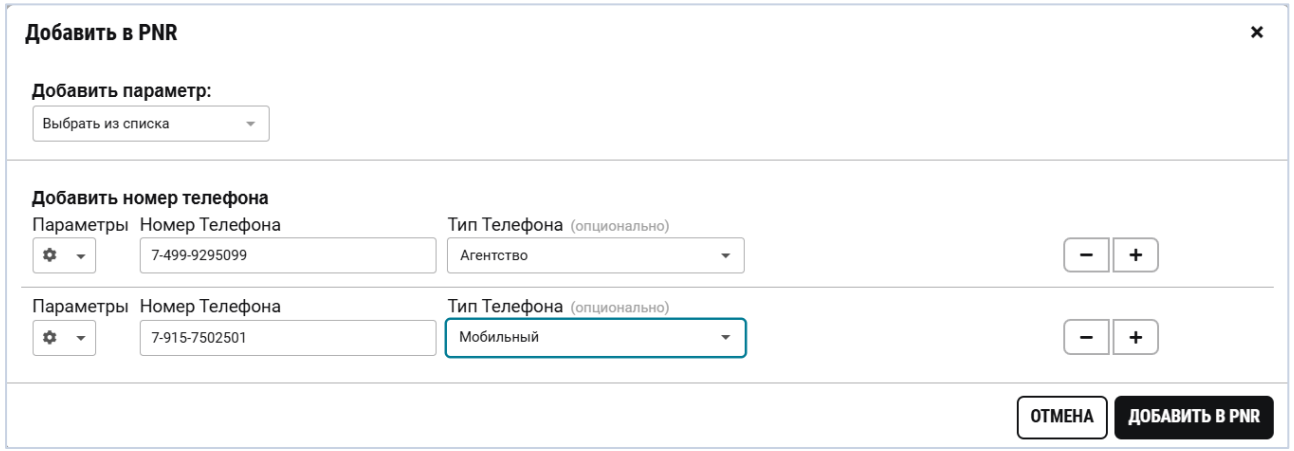

Не істейміз	Пәрмен
Агенттік телефоны (командалық режим)	97-4995705533-A

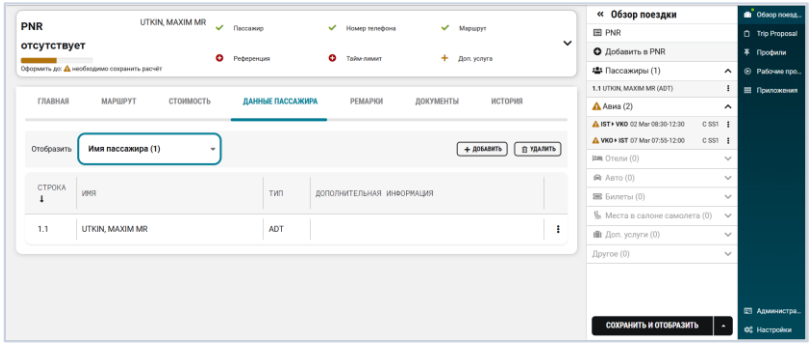

Енгізу: «Добавить в PNR» → телефон түрі (агенттік, мобильді)

Өзгерту және жою: «Данные пассажира — Телефон» бөлімі

Маңызды: әуе компаниясы тек брондау **жасалғанда** енгізілген нөмірлерді көреді

Кейін нөмір қосу керек болса — SSR CTCM/CTCR (кейінгі тақырыптар)

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

4. Референция (Received From): брондау кімнің өтінішімен жасалды

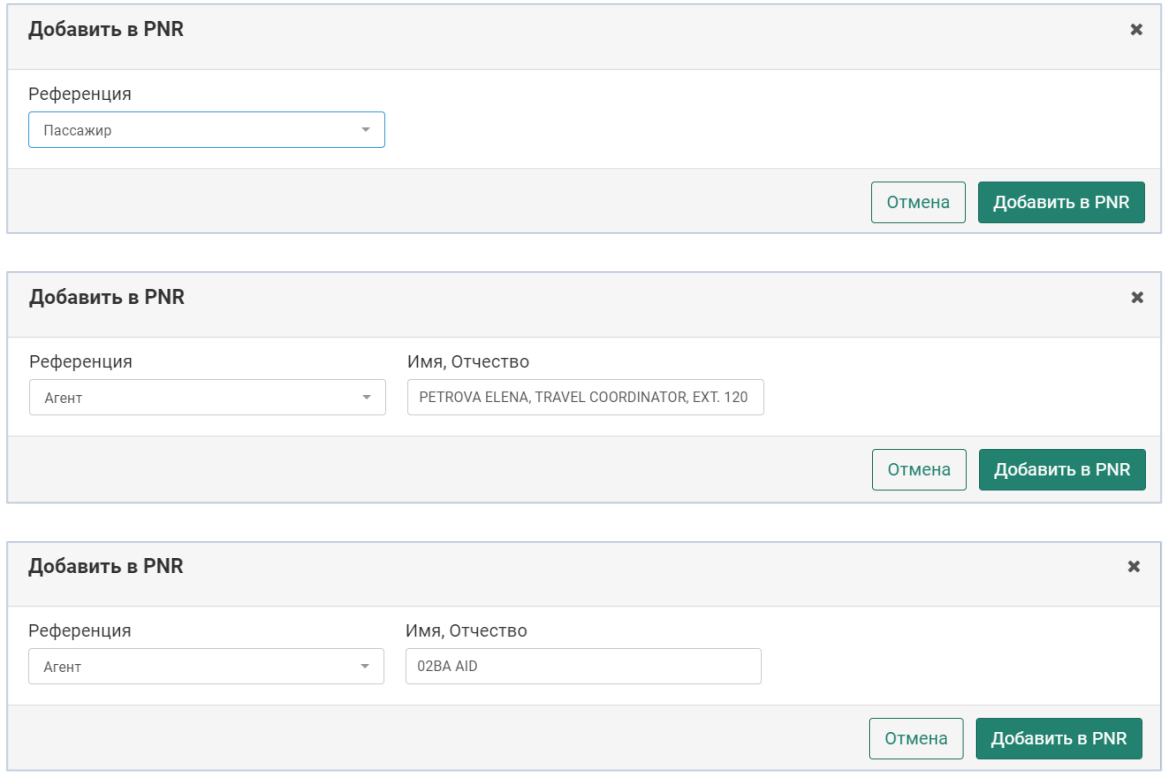

Жоғарыдан: жолаушының өтініші ✓ · тревел-координатор ✓ · агент инициалы ✗

Не істейміз	Пәрмен
Жолаушының өзі өтінді	`6PASSENGER`
Тревел-координатор	`6PETROVA ELENA, TRAVEL COORDINATOR, EXT.120`

Жасамаңыз: өз агент нөміріңізді немесе инициалыңызды жазу — олар PNR-ге **өзі** қосылады

Сақтағанға дейін өзгерту: «Обзор поездки» → «Добавить в PNR» → «Референция»

Сақтағаннан кейін өзгерту **мүмкін емес**; маңызды өзгерістерде жүйе жаңа референция сұрайды

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

5. Тайм-лимит: бұл брондаудың автоматты жойылуы ЕМЕС

Sabre-де тайм-лимит — PNR белгілі **кезекке** түсетін күн: «билетті рәсімде немесе брондауды жой» деген еске салу.
Клиент дайын болмаса — агент брондауды **өзі** жояды

Не істейміз	Пәрмен
Бекітілгеннен кейін бірден 9-кезекке	`7TAW/`
9-кезекке сағат 15:00-де	`7TAW/1500/`
12 шілдеде 9-кезекке (04:00)	`7TAW12JUL/`
20 тамызда 300-кезекке	`7TAW20AUG300/`
02BA PCC, 3 мамыр, 300-кезек, 15:00	`7TAW02BA03MAY300/1500/`
Ағымдағы тайм-лимитті көрсету	`*T`

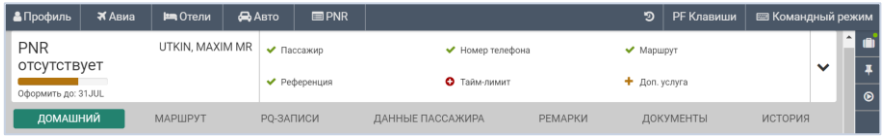

- әдепкі бойынша PNR көрсетілген күні **сағат 4:00-де 9-кезекке** түседі
- тариф есептеу жазбалары (PQ) сақталса, жүйе ең жақын тайм-лимитті өзі анықтайды
- өзгерту — қайта енгізу арқылы

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

PNR-ді сақтау: «дейін» және «кейін»

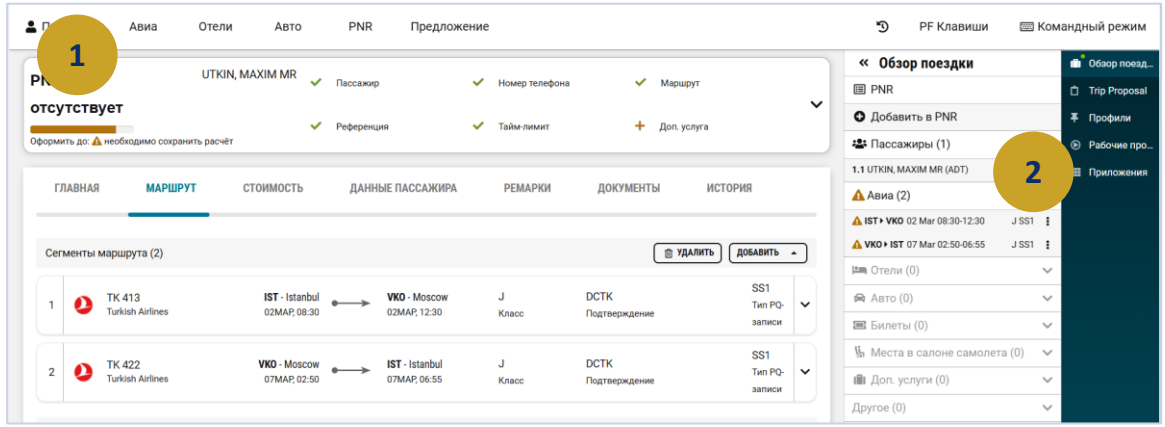

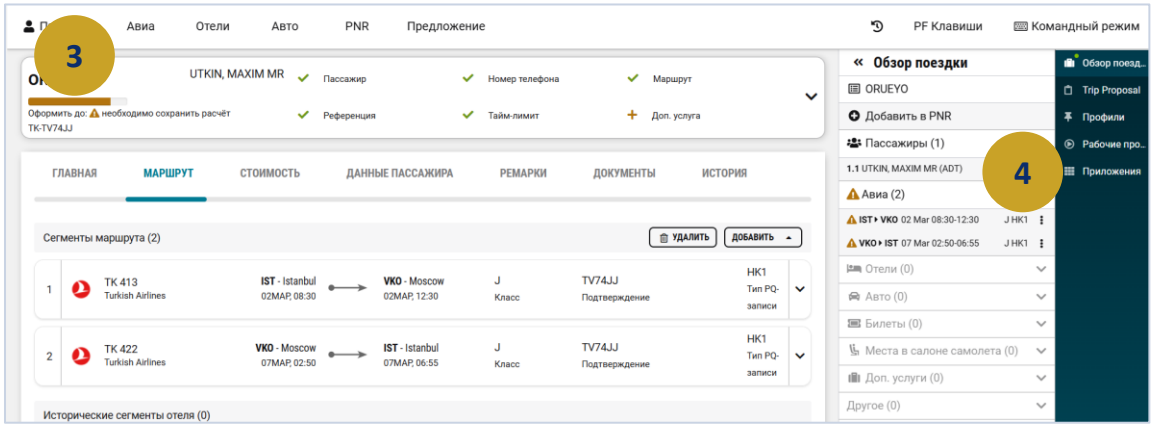

1 брондау нөмірі әлі жоқ — Sabre-де де, әуе компаниясында да

2 сегменттер мәртебесі — **SS**

3 брондау нөмірі пайда болды (мысалы, ORUEYO)

4 мәртебе **HK** — әуе компаниясы растады

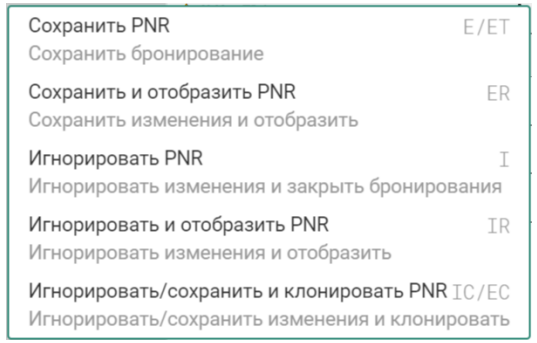

Не істейміз	Пәрмен
Сақтау (әуе компаниясына ақпарат кетеді)	`E / ET`
Сақтап, PNR-ді көрсету	`ER`
Өзгерістерді жойып, жабу	`I`
Өзгерістерді жойып, жұмысты жалғастыру	`IR`

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

4-тапсырма. Толық PNR жасап, сақтаңыз

Тапсырма

- Өз аты-жөніңізді бірінші ересек жолаушы ретінде енгізіңіз
- Жолаушының мобильді телефоны мен агенттік телефонын қосыңыз
- Референция: брондау жолаушының өтінішімен жасалуда
- Тайм-лимит — ертеңгі күн
- Сақтап, брондау нөмірін жазып алыңыз, сосын нөмір бойынша қайта ашыңыз



Тексеру тізімі: P-R-I-N-T. Сақтаудан бұрын бақылау шкаласы жасыл ма?

Шешімі — келесі слайдта

4-тапсырманың шешімі: барлық элемент ✓, нөмір бар, мәртебе НК

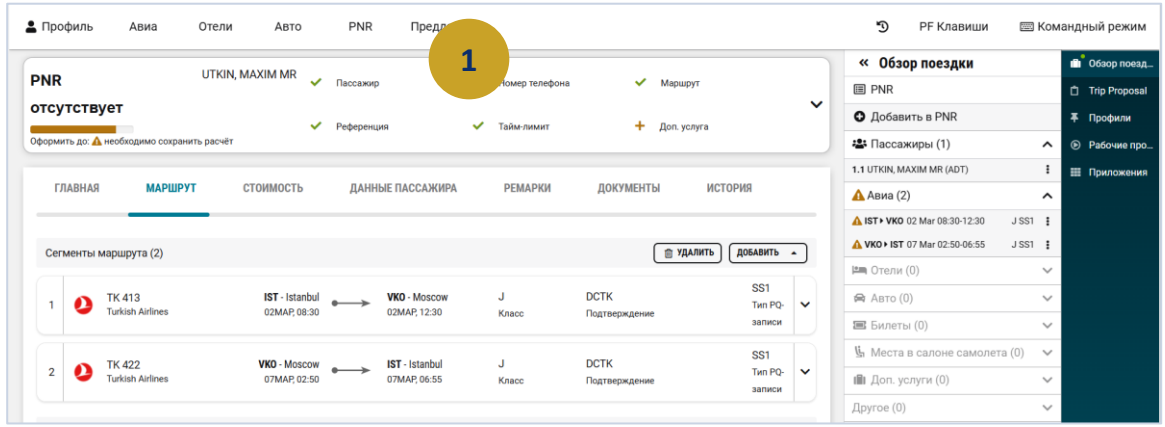

Элемент	Мысал
Аты	`-ТЕГІ/АТЫ MR`
Телефон	`97-4995705533-A`
Референция	`6PASSENGER`
Тайм-лимит (ертең, мыс. 15 желтоқсан)	`7TAW15DEC/`
Сақтау және көрсету	`ER`

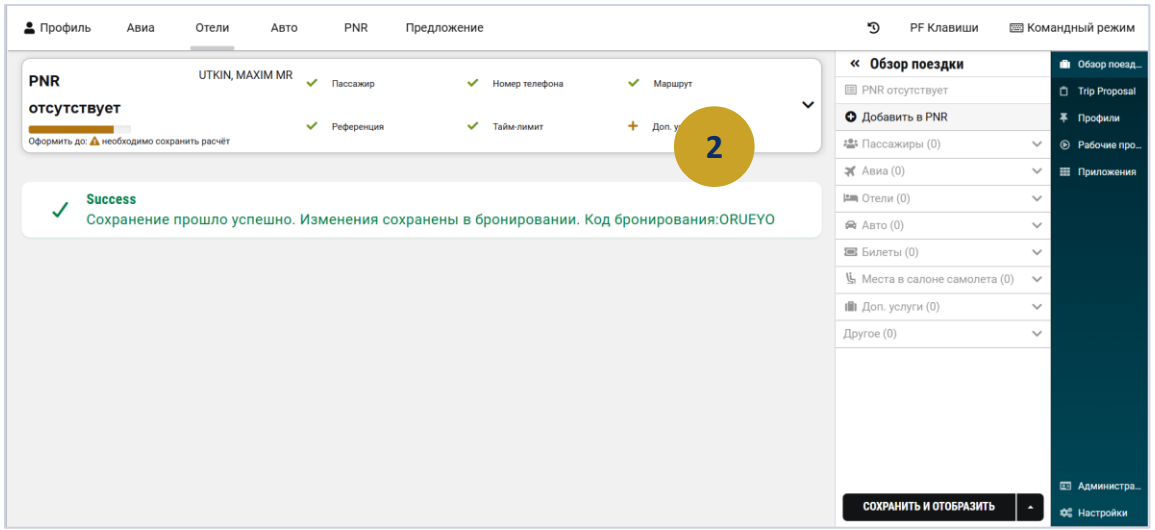

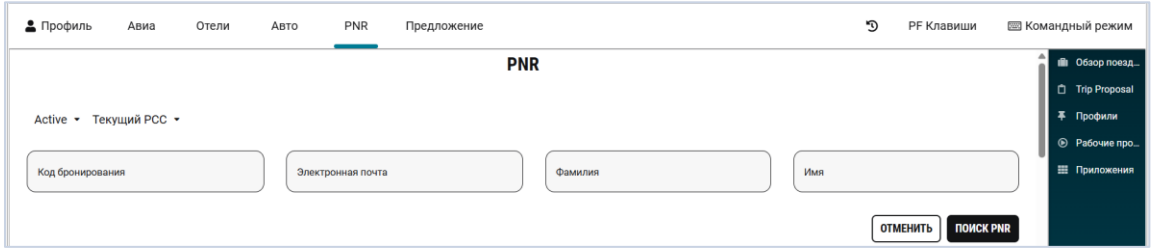

1 бақылау тізімінде бәрі ✓

2 брондау нөмірі — жазып алыңыз

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). Аты-жөнін латынша, бас әріппен жазамыз

3-интерактив. Бұл PNR сақтала ма?

1	Маршрут, аты, телефон, референция бар; тайм-лимит жоқ	?
2	Бәрі бар, референцияда агенттің өз инициалы жазылған	?
3	Бес элемент бар; тайм-лимит ертеңгі күнге қойылған	?
4	Бәрі бар, бірақ жолаушы тегі «O» бір әріппен бір рет жазылған	?
5	Бәрі бар, тек маршрутта Мюнхен мен Дюссельдорф арасында ARNK жоқ	?

Жауап: «сақталады», «сақталмайды» немесе «сақталады, бірақ қате». Себебін айтыңыз

3-интерактив: жауаптары

1. Тайм-лимит жоқ	**Сақталмайды**	PRINT-тің T элементі жоқ
2. Агенттің инициалы	**Сақталады, бірақ қате**	кімге хабарласу керегі белгісіз; агент коды өзі жазылады
3. Бәрі бар	**Сақталады**	бес элемент толық
4. Бір әріпті тек	**Сақталады, бірақ қате**	бір әріпті текті екі рет жазу керек
5. ARNK жоқ	**Тексеріңіз**	маршрут «үзілген»: ARNK қосу ұсынылады, әйтпесе тариф есептеуде мәселе

05

Балалар, сәбилер және PNR іздеу

CHD мен INF ерекшеліктері, брондауды табу және мұрағат

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

CHILD (CHD) — 2 жастан 12 жасқа дейінгі бала

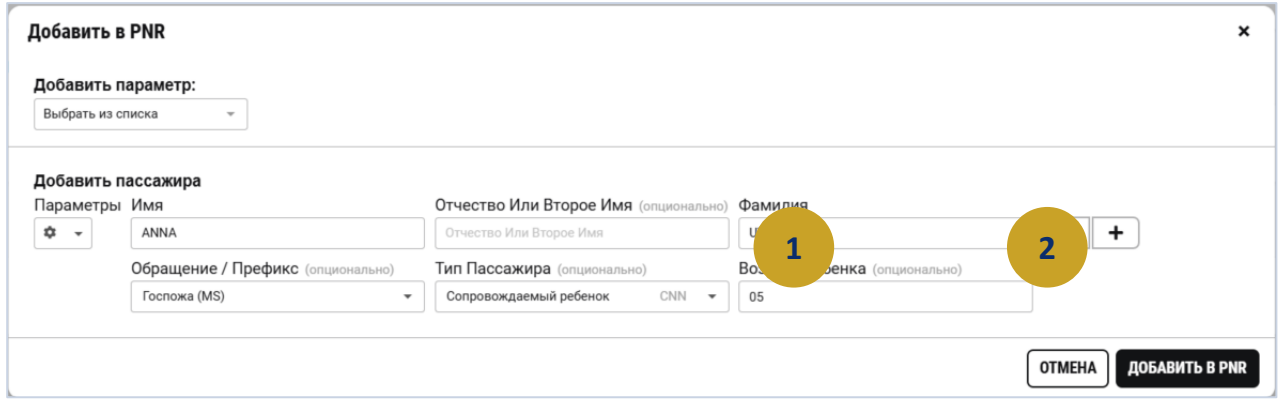

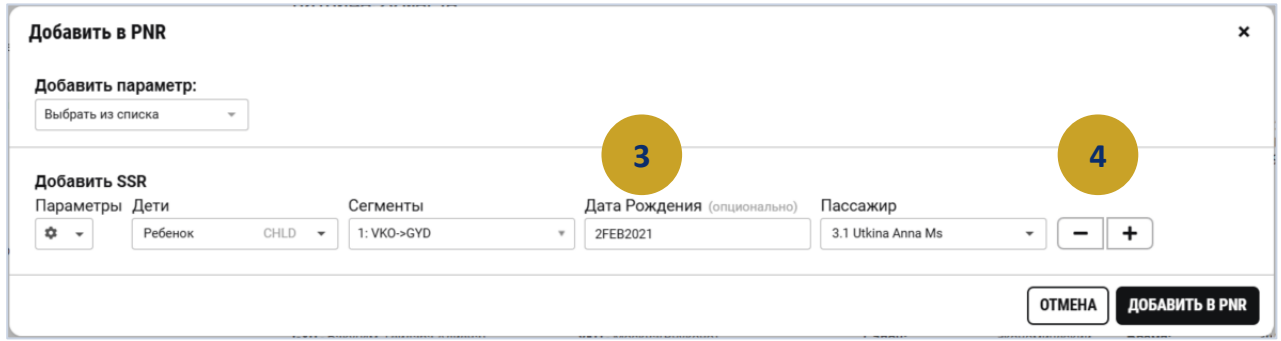

1. жолаушы түрі — «Ребёнок»
2. толық жасы — әуежай алымдары мен салықты дәл есептеу үшін
3. SSR CHLD: бір ғана сегментті таңдаңыз (туған күн қайталанбауы үшін)
4. байланыс — **баланың өзімен**, ересекпен емес!

SSR CHLD-ді брондау жасалғанда енгізген дұрыс: кейін қосылса, әуе компаниясы туған күнді өңдемеуі мүмкін

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026). SSR — Special Service Request (арнайы қызмет сұрауы)

INFANT (INF) — өз орны жоқ, 2 жасқа дейінгі сәби

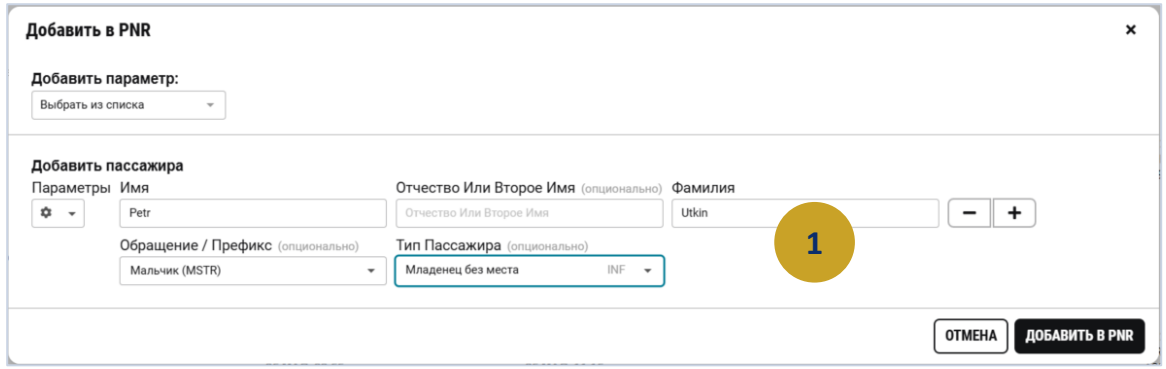

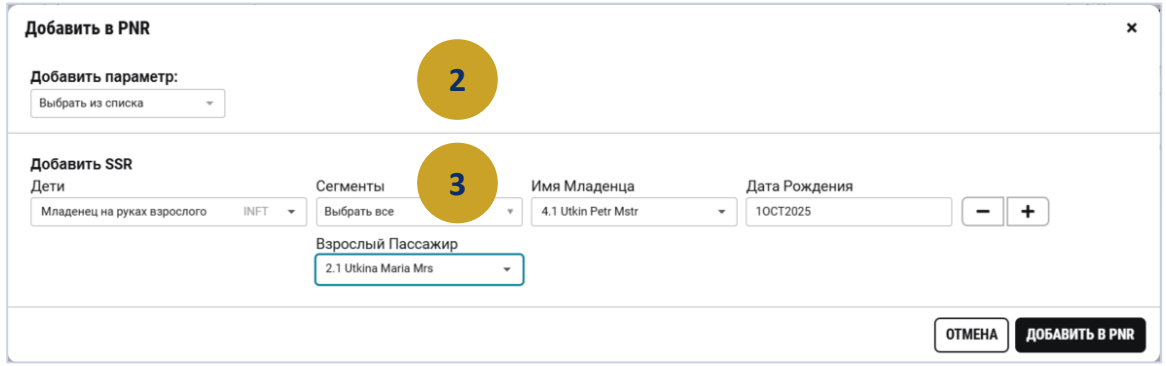

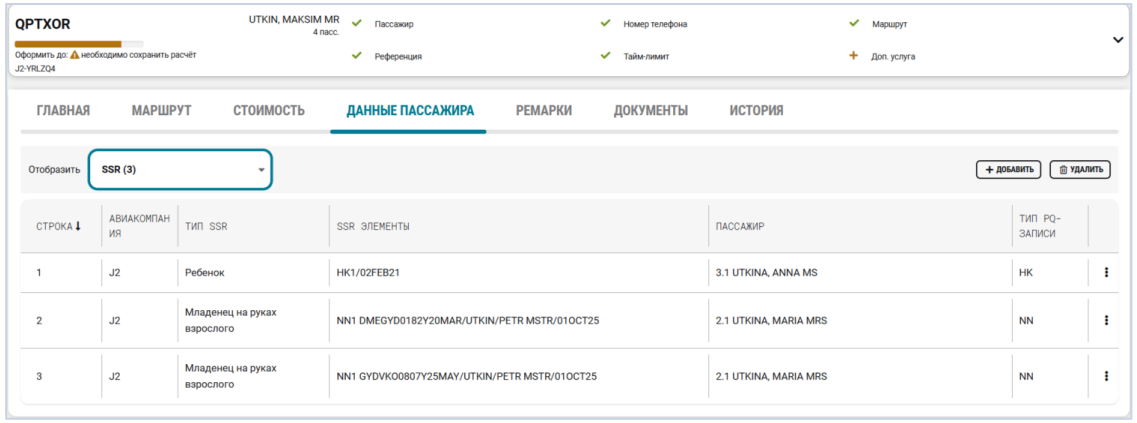

1. жолаушы түрі — «Младенец без места»
2. SSR INFT маршрут **түпкілікті** қалыптасқан соң, **барлық** сегментке
3. байланыс — сәбиді **қолында** алып жүретін ересекпен

Соңында «Данные пассажира» → SSR: әр SSR дұрыс жолаушымен байланысқанын тексеріңіз

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

5-тапсырма. Балалы отбасына брондау бастаңыз (сақтамаңыз)

Тапсырма

- Алматы — Стамбұл — Алматы, келесі айдың ортасы, Turkish Airlines, M класы, 3 орын
- 2 ересек: сіздің аты-жөніңіз және кез келген аты-жөні
- 3-жолаушы — бала (CHD), туған күнін SSR CHLD арқылы
- 4-жолаушы — сәби (INF), аты мен туған күнін SSR INFT арқылы
- Референция — жолаушы; тайм-лимит — бүгін



Неге 4 жолаушыға 3 орын?
Ойланыңыз: кімнің өз орны жоқ?

Шешімі — келесі слайдта

5-тапсырманың шешімі: 3 орын, 4 жолаушы, SSR дұрыс байланысқан

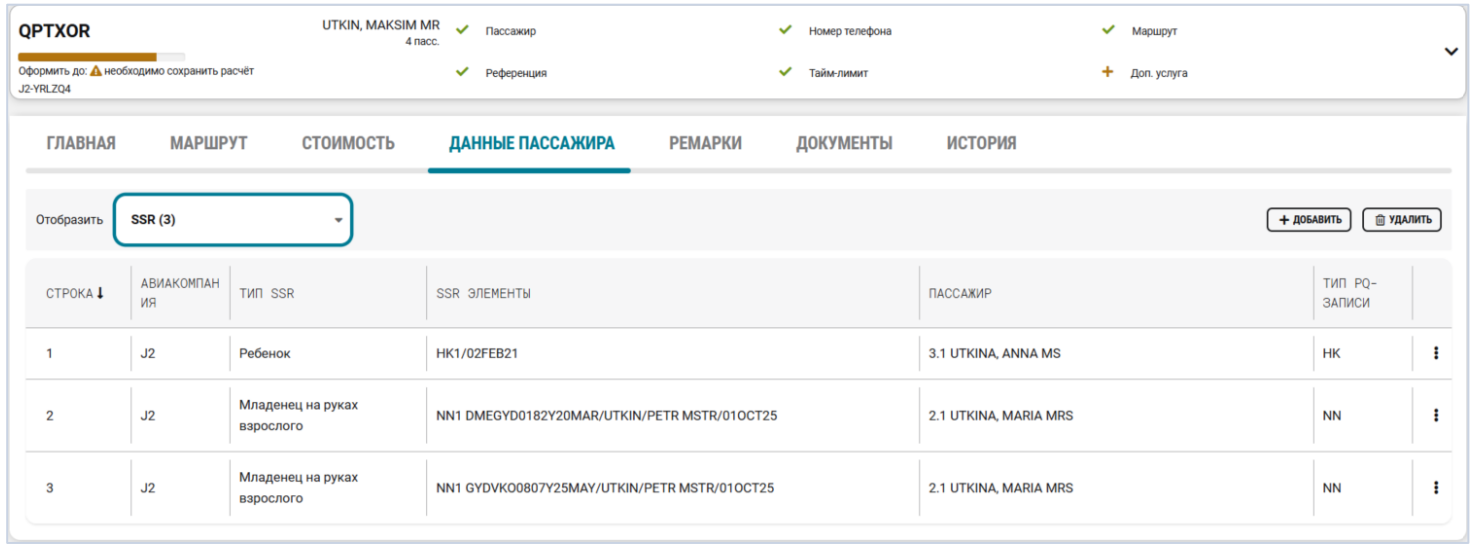

Неге 3 орын?

Сәби ересектің қолында ұшады — оған жеке орын брондалмайды. Бірақ ол PNR-де жолаушы ретінде және SSR INFT арқылы міндетті түрде көрсетіледі

Қадам	Не тексереміз
Сегменттер: ALA—IST, IST—ALA, M класы	3 орын: 2 ересек + 1 бала
Бала: түрі CHD, жасы	SSR CHLD — 1 сегмент, баламен
Сәби: түрі INF	SSR INFT — барлық сегмент, ересекпен
Референция, тайм-лимит	тапсырма бойынша сақтамаймыз → I

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Брондауды іздеу және ашу (PNR Search)

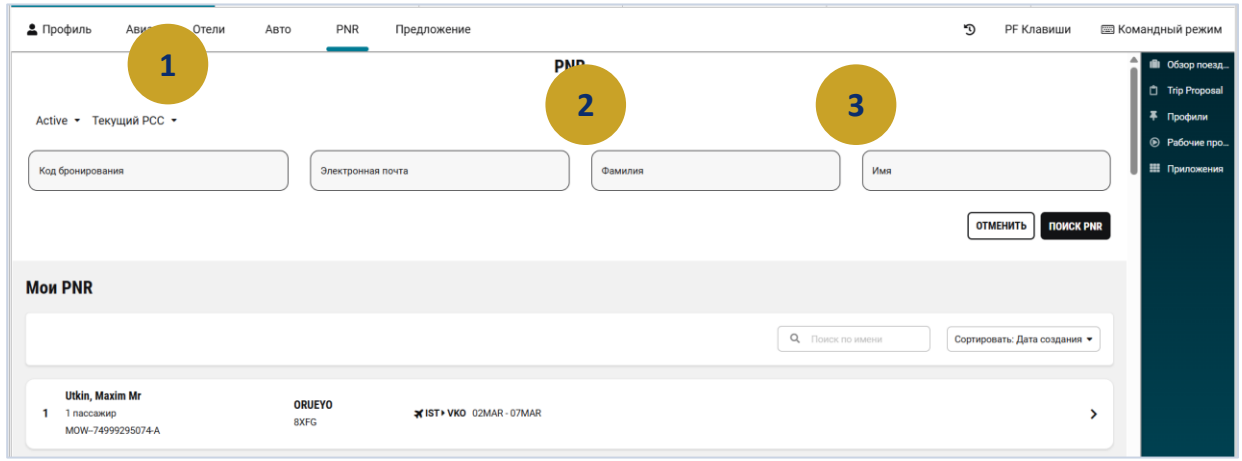

1. басқа PCC-лерде іздеу
2. аты немесе PNR нөмірі бойынша; толық не ішінара
3. өткен күнге іздеу мүмкіндігі

Барлық іздеу пәрмені жұлдызшадан басталады — «экранға шығару»

Не істейміз	Пәрмен
Тек белсенді брондаулар	`*-PETROV/IVAN-A`
Тек жойылған брондаулар	`*-PETROV/IVAN-X`
Айын нақтылау	`*-DEC-PETROV/IVAN`
Күнін нақтылау	`*-10DEC-PETROV/IVAN`
Тізімдегі 2-нөмірді ашу	`*2`
Билет нөмірі бойынша	`*TKT1234567890`
Өткен күнгі PNR (код бойынша)	`*ABCDEF-P`

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Мұрағатқа түсуді кейінге қалдыру: Retention сегменті

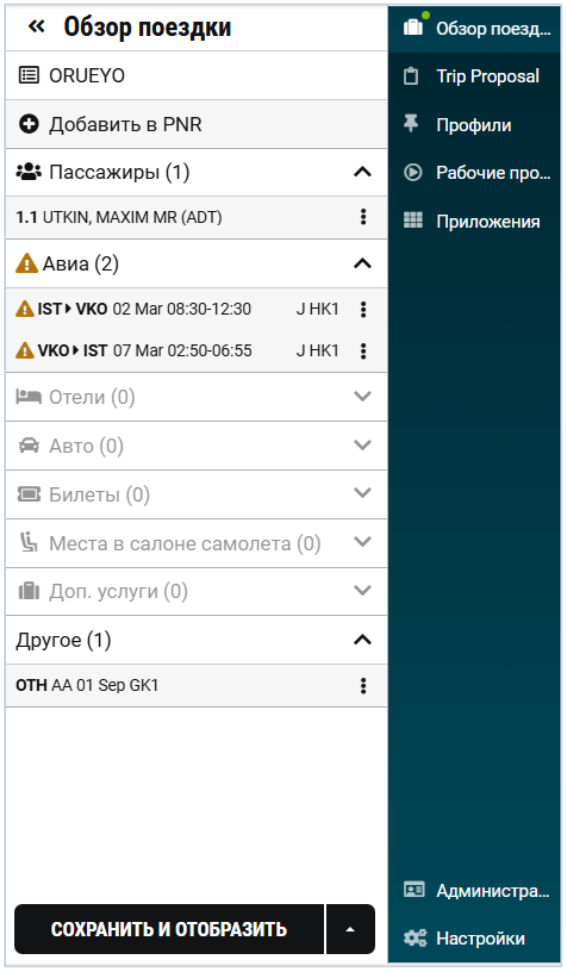

Не істейміз	Пәрмен
Retention сегментін қосу	`0OTHGK1/RETENTION<күні>`
Мұрағатқа түсетін нақты күнді көру	`*PURGEDATE`

- PNR мұрағатқа сапар аяқталғаннан кейінгі күні де, әлдеқайда кейін де түсуі мүмкін — бұл көп факторға байланысты
- Retention сегменті PNR-ді белсенді экранда көрсетілген күнге дейін (не одан да ұзақ) ұстайды
- шектеу: сапар аяқталған күннен **+180 күннен** көп емес және сегмент жасалған күннен **+361 күннен** көп емес

Скриншот: Sabre Agency Workspace оқу материалдары (Sabre, 2026)

Қорытынды: негізгі сұраққа жауап

Жүйе	GDS — жеткізушілер мен агенттер арасындағы делдал желі; ақыны негізінен жеткізушілер төлейді; NDC оны өзгертіп жатыр
Нарық	Amadeus, Sabre, Travelport — үлестер шамамен, дереккөзіне сыни қараймыз
Интерфейс	алты жұмыс аймағы; екі режим (командалық/графикалық) ≠ екі түр (классикалық/графикалық)
Сұраулар	кесте ≠ орындар; FLIFO — нақты уақыт; MCT — қосылуға үлгеру
Брондау	P-R-I-N-T → ER; SS → HK; тайм-лимит — еске салу, автоматты жою емес

Келесі қадам Sabre-де: тарифті есептеу және билетті рәсімдеу

Өз бетімен жаттығу (Sabre-ге қолжетімділік болса)

PNR № 1

• Амстердам — Вена — Амстердам, келесі айдағы кез келген күндер
• KLM (өз рейстері), Y класы
• 1 ересек — сіздің аты-жөніңіз
• тайм-лимит — ертең
• өтініш — жолаушыдан

PNR № 2

• Мәскеу — Баку — Мәскеу, келесі айдағы кез келген күндер
• Азербайжан әуе жолдары (өз рейстері), Y класы
• 1 ересек + 1 бала (2–12) + 1 сәби (0–2)
• өтініш — тревел-координатордан
• тайм-лимит — ертең

Сақтап, брондау нөмірлерін тізімге жазыңыз — келесі сабақта тариф есептеуде қолданамыз

Тапсырмалар — Sabre оқу материалдарынан [8]

Оқуға ұсыныс: төрт дереккөз (QR-кодтар басылады)

Sabre Central (Sabre Hub)

агент порталы, кіру — EPR

Sabre Help Desk Қазақстан

нұсқаулықтар, орыс тілі

NDC деген не?

шолу, ағылшынша

Sabre тарихы

энциклопедия, ағылшынша

Сілтемелер 13.11.2026 тексерілді

Жасанды интеллектті пайдалану туралы декларация

Презентацияны дайындау кезінде Claude (Anthropic) жасанды интеллект құралы, Claude Opus 5.5 моделі, қолданылды: GDS туралы дереккөздерді іздеу және тексеру, Sabre оқу материалдарын қазақ тіліне бейімдеу, құрылымдау, слайдтарды беттеу және лектор жазбаларын дайындау. Цифрлар мен фактілер дереккөздер тізіміндегі түпнұсқалармен салыстырылды; мазмұн мен қорытындыларға дәріс авторы жауап береді.

Скриншоттар мен иллюстрациялар — Sabre Agency Workspace ресми оқу материалдарынан (Sabre, 2026); интерфейстегі орысша жазулар өзгертілмеген.

Дереккөздер

[1] Wikipedia. (2026). Sabre (travel reservation system). https://en.wikipedia.org/wiki/Sabre_(travel_reservation_system)

[2] Wikipedia. (2026). Global distribution system. https://en.wikipedia.org/wiki/Global_distribution_system

[3] Wikipedia. (2026). Amadeus IT Group. https://en.wikipedia.org/wiki/Amadeus_IT_Group

[4] Hospitality.today. (2025, September 30). The GDS race shifts as Amadeus surges and rivals falter [үлестердің дереккөзі көрсетілмеген]. https://www.hospitality.today/article/the-gds-race-shifts-as-amadeus-surges-and-rivals-falter

[5] Duffel. (б. ж.). What is NDC? https://duffel.com/ndc/what-is-ndc

[6] AltexSoft. (2025). Sabre launches SabreMosaic to consolidate travel content. https://www.altexsoft.com/travel-industry-news/sabre-launches-sabremosaic-to-consolidate-travel-content/

[7] TravelPulse. (2025). Sabre closes $1.1 billion hospitality software sale to TPG. https://www.travelpulse.com/news/technology/sabre-closes-1-1-billion-hospitality-software-sale-to-tpg

[8] Sabre. (2026). Sabre Agency Workspace: базовый курс, день 1 [оқу материалдары, тренер Т. Евгеньева, 4 қыркүйек 2026].

[9] Sabre Central (Sabre Hub). https://central.sabre.com/

[10] Sabre Help Desk Kazakhstan. https://www.sabresalem.com/